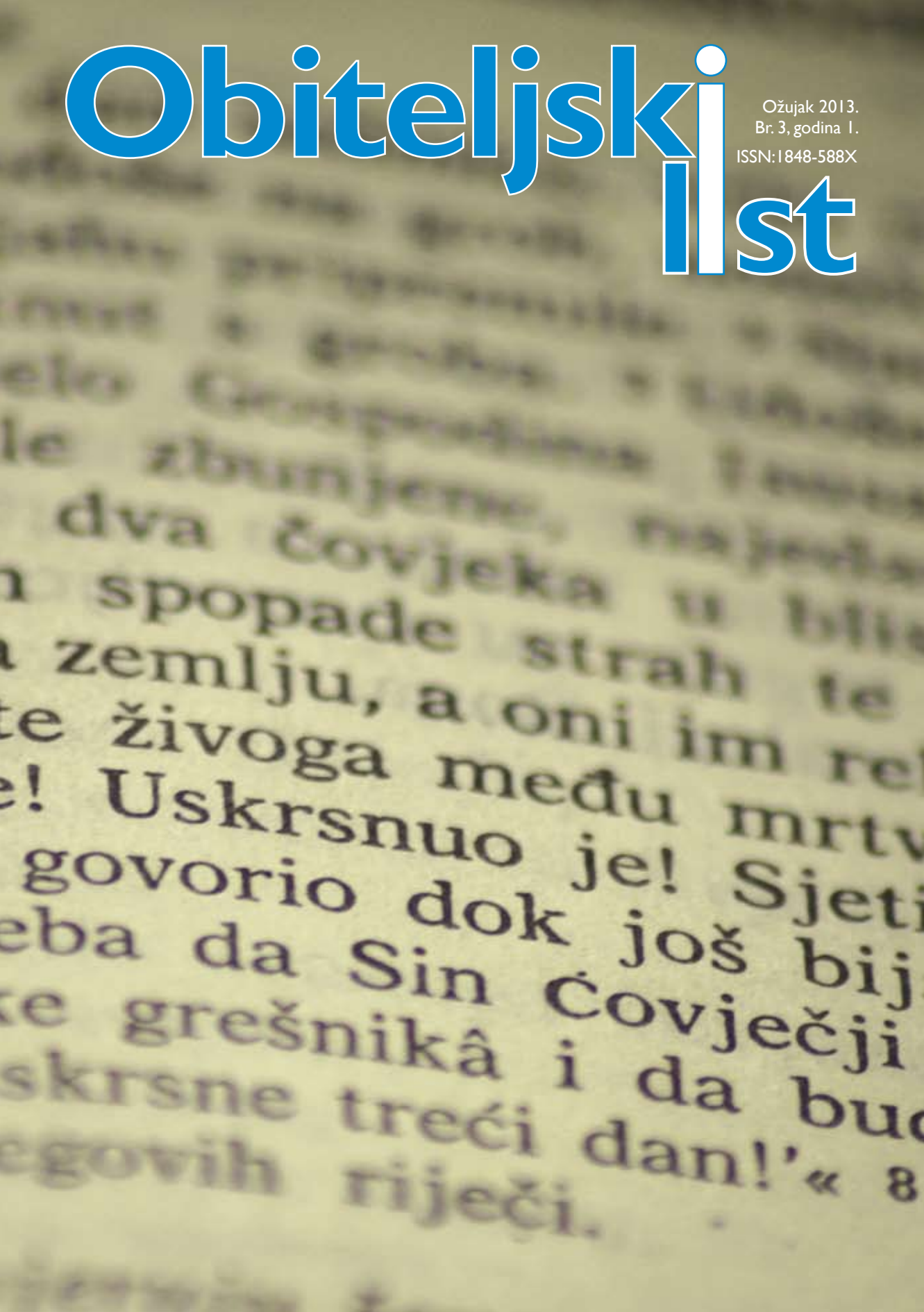
Obiteljski list

Ožujak 2013.
Br. 3, godina 1.
ISSN:1848-588X

NOVI ZAVJET NA SUVREMENOM HRVATSKOM JEZIKU

Prije dvije godine, diljem Hrvatske, podijeljeno je cjelokupno prvo izdanje Novoga zavjeta na suvremenom hrvatskom jeziku. Sada je tiskano i drugo, ispravljeno i poboljšano, izdanje i dostupno je čitateljima hrvatskog govornog područja.

Svim čitateljima nudimo BESPLATNO primjerak 2. izdanja Novoga zavjeta. Dovoljno je da nam se javite na adresu uredništva ovoga lista.

KRISTOVE CRKVE U HRVATSKOJ

KRISTOVA CRKVA AMRUŠEVA Zagreb, Amruševa 11; KRISTOVA CRKVA BETANIJA Zagreb, Svačićev trg 3/1; KRISTOVA CRKVA BRAĆE Zagreb, Gajeva 9; KRISTOVA CRKVA BRAĆE Ilok, Preradovićeva 54; KRISTOVA CRKVA KUŠLANOVA Zagreb, Kušlanova 21; KRISTOVA MEĐUNARODNA CRKVA Zagreb, F. Andrašeca 14; CRKVA ISUSA KRISTA Mursko Središće, Kralja Zvonimira 22; KRISTOVA CRKVA Rijeka, dr. F.Kresnika 31; KRISTOVA SLOBODNA CRKVA Samobor, Kompareova 5; KRISTOVA CRKVA ŽIVA NADA, Split, Tršćanska 48; KRISTOVA CRKVA Varaždin, Šemovečkih žrtava 53; KRISTOVA CRKVA Zaprešić, Klake 4

Riječ urednika

Konačno — proljeće! Imamo razlog za radost, jer dolaze sunčaniji i topliji dani, ali mnogo toga oko nas ne pruža nam previše razloga za radost. Svjedoci smo kriza u mnogim područjima života: u gospodarstvu, ali i u eroziji morala kao i rastućem duhovnom siromaštvu. Kako se suočiti sa svim tim izazovima koji se nameću mnogima? Rješenje je moguće potražiti uz Božju pomoć i primjenjujući biblijske vrijednosti i načela. Biblija je prepuna primjera koji govore o raznim krizama, ali ona nudi jasne naputke o tome kako iz njih izaći. U knjizi proroka Nehemije čitamo o velikoj krizi koja je zadesila izraelski narod — rat, progonstvo, glad, razrušen i gotovo napušten Jeruzalem. No, u toj velikoj krizi, Bog koristi jednog vjernog čovjeka, koji obnavlja Jeruzalem i sve što je u njemu bilo razoreno. Imao je mnogo protivnika, ali je uspio zahvaljujući vjeri i pouzdanju u Boga. Kad je grad obnovljen i ponovo naseljen, Nehemija i njegov narod čitaju Riječ Božju i obvezuju se da će poslušno po njoj živjeti. Znali su dobro da su se u svim krizama našli baš zbog neposluha Bogu i njegovoj Riječi.

Vrijeme Uskrsa je nova prilika za preispitivanje našeg odnosa s Bogom. Privinimo s k njemu i mnoge krize bit će pobijeđene. Neka uskrsli Krist svijetli u našim životima!

Mladen Dominić

Sadržaj

4 Vjera u prazni križ i prazni grob

7 Tjedan Biblije

8 **Crikvenica 2013.**

12 Kršćanski radio

15 Idemo dalje

16 Capetownski iskaz – drugi dio

21 Dolina blagoslova

28 Pjesnički kutak

30 **Dječja služba**

34 Iz života zajednica

36 Teološko promišljanje o Uskrsu

38 Biblijski kviz

IMPRESSUM

Nakladnik: **Kristove crkve u Hrvatskoj, Kušlanova 21, 10000 Zagreb**
Glavni urednik: **Mladen Dominić**
Izvršni urednik: **Dražen Hrženjak**
Grafička urednica: **Mirjana Kapitan**
Lektura: **Mladen Jovanović**
Vlado Pšenko
Naslovnica: **Boris Gnjip**
Fotografije: **Arhiva OL**
Tekstovi: **Arhiva OL**
Grafička priprema: **Oblikovanje**
Adresa uredništva: **Kušlanova 21, 10000 Zagreb**
E-mail adresa: **obiteljskilist@gmail.com**
Tisak: **Tiskara Zelina**
ISSN: **1848-588X**
Obiteljski list **besplatan** je tromjesečnik

KRŠĆANSTVO vjera u prazni križ i prazni grob

Mladen Jovanović, teolog

Što mislite o obećanjima? Brzi smo na davanju obećanja. Često obećajemo nešto za što nismo sigurni da ćemo moći izvršiti, ali u trenutku davanja obećanja to tako dobro zvuči da se ne možemo oduprijeti. Vrlo često su naša obećanja prazna ili njima nekome nanosimo rane jer obećanje ne izvršimo.

U Bibliji čitamo o Isusovim obećanjima. U Lk 24:5-8 piše: "Zašto tražite živoga među mrtvima? On nije ovdje! Uskrsnuo je! Sjetite se kako vam je govorio dok još bijaše u Galileji: 'Treba da Sin Čovječji bude predan u ruke grešnika i da bude razapet te da uskrsne treći dan.'"

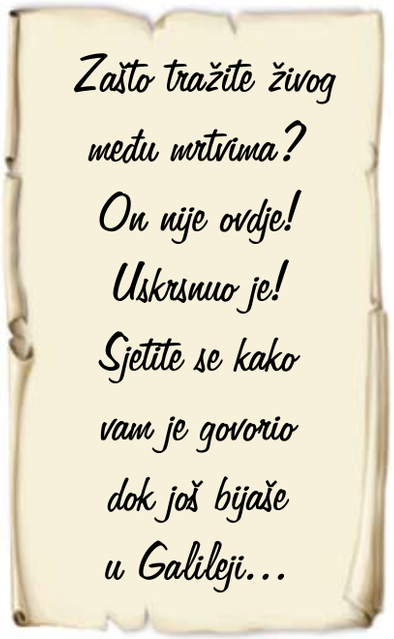
Isusova smrt, pokop i uskrsnuće nisu trebali biti iznenađenje Isusovim učenicima. On im je o tome govorio. Možda su vjerovali da bi Isusa mogli osuditi na smrt i razapeti, ali nisam potpuno siguran da su Isusovi učenici bili uvjereni da će učiniti sve što je obećao, a to je – i uskrsnuti.

Ljudi i danas nisu sigurni što misliti o Isusovu uskrsnuću, premda se nazivaju vjernicima i pohađaju crkve. Zato danas kršćanski svijet ovako izgleda. Zato su nam danas grčki filozofi – epikurejci bliži po načinu razmišljanja i ponašanja nego što bi to trebali biti istinski Isusovi učenici. Epikurejci su govorili – jedimo, pijmo, uživajmo jer sutra mremo! Nema se smisla opterećivati razmišljanjima o zagrobnom životu jer ovo sada je sve što imamo.

Ali, u Božjoj riječi, obećanja su velika stvar. A, izvršenja još veća. Ako vjerujemo da je Stvoritelj ovoga svijeta istina, čista istina, onda njegova obećanja nisu prazne riječi. Nisu lažna obećanja.

Pogledajmo tri obećanja na koja valja svratiti pozornost. Prazan križ, prazan grob i prazna Isusova pogrebna odjeća. To su obećanja koja u sebi imaju riječ "prazno", ali ona nisu prazna ili isprazna, nego – ispunjena.

Što znači prazan križ? U našoj hrvatskoj vjerskoj tradiciji na mnogim mjestima se nalazi križ (raspelo), na kojemu visi lik mučenog Isusa, kao podsjetnik. Mi dobro znamo, na temelju biblijskih zapisa da je križ ostao – prazan. I one žene koje su krenule, u uskrsnje nedjeljno jutro, prema Isusovu grobu, misleći da je on tamo, našle su – prazan grob. Možda su, na putu do groba, prošle pored mjesta na kojem je još uvijek stajao prazan križ. Ali, na njemu više nije bilo raspetog Isusa. Zašto je prazan križ važan? Važan je zato što je to ispunjeno Božje obećanje. Svaki put kad pogledamo na prazan križ znamo da naši grijesi mogu biti oprošteni. Križ nije samo znak muke i raspeća, već i znak obećanja o oproštenju grijeha. Oslobođeni smo zahvaljujući Božjoj žrtvi. U poslanici Rimljanima piše da su svi sagriješili i lišeni su Božje slave i da je plaća grijeha smrt.

Kada se Fjodor Dostojevski odlučio priključiti grupi buntovnika protiv ruskoga cara nije bio svjestan da će ga njegovo buntovništvo odvesti u jedan od najzloglasnijih zatvora tadašnje carske Rusije. U zatvor Petropavlovsk u današnjem Petrogradu (Saint Petersburg, bivši Lenjingrad). Znao je da se iz tog zatvora teško izlazi živ. Čekajući kaznu, doznao je da su on i drugi buntovnici osuđeni na smrt. Dobio je bijelu odjeću za smaknuće. U nekim kasnijim djelima ovako je zapisao: Kad smo hodali prema stratištu osjećao sam vrućinu iznutra. Znao sam da će se dogoditi nešto strašno. Nisam uopće bio svjestan kako sam ušao u to, ali sam znao da odlazim u smrt. Kad su nas već postrojili za izvršenje smrtne kazne, car se predomislio. Bili smo pomilovani i pušteni na slobodu. Kasnije je čitav njegov život bio prožet osjećajem straha od kazne i pogubljenja. Osjećao se kao osuđenik na smrt koji hoda na vlastito stratište.

Ako vjerujemo da je Božja riječ istina, onda su riječi, da smo svi sagriješili i da smo lišeni Božje slave te da je plaća za grijeh smrt, zapravo proglašenje smrtne kazne nad svima nama. Mi smo bili osuđeni na smrt i hodali smo prema svom stratištu. A onda je Bog rekao – Ne! Ja ću to preuzeti na sebe.

Zato je nama kršćanima prazni križ podsjetnik. Prazni križ je ispunjenje Božjeg obećanja. Nitko za nas nije učinio ono što je učinio Isus. Mojsije i David su bili veliki ljudi, ali oni su samo podsjetnici na veliku vjeru. Kad čitamo o njihovim životima oni nas ne podsjećaju na to da nam je grijeh oprošten. Postoji samo jedan jedini znak kao podsjetnik na to da nam je oprošteno. Prazni križ!

Prije križa Bog je otvarao knjigu života i kad bi potražio naša imena, gdje bi ih našao? U knjizi života? Ne! Naša imena su bila zapisana u knjizi optuženih na smrt.

Što je obećanje praznoga groba? U 24. poglavlju Lukina evanđelja čitamo o tome da su svi dobro znali da je Isus umro na križu. Svi su znali da mrtva čovjeka treba pokopati. Isus nije položen u grob privremeno. Njegovo mrtvo tijelo

je pripremljeno za ukop kako se to tada radilo. Omotali su ga kako se omataju mrtva tijela, zaštitili ga uljem da se tijelo ne raspada prebrzo, stavili su ručnik preko njegova lica i oprostili se od njega – zauvijek. Kada su žene došle do groba i ugledale odmaknut kamen preplašile su se, jer to nisu očekivale. Čak i kada im je obznanjeno da ne traže živoga među mrtvima nisu odmah povjerovale. Kad su to dojavile Isusovim učenicima, nisu naišle na ljude koji su rekli: "Da, mi smo to znali. Isus je živ!" Apostol Petar se sapletao trčeći do groba ne vjerujući vijesti koju je čuo.

Neka vjeroučiteljica je svojim učenicima dala prazne ljuske jajeta u koja su oni trebali staviti nešto što će označavati novi život. Neki su stavili cvijet, neki leptiriće, zelene travke, a mali Ivica je donio prazno jaje. Učiteljica ga je upitala kako to da mu je jaje prazno. Ivica je rekao da je prazno jaje znak praznoga groba, a to je najčvršći znak novoga života. Ivica je razumio središnju poruku Evanđelja.

Isus je pobijedio smrt. Medicini to nije uspjelo. Koliko je bogataša na svijetu koji bi dali sve da produže svoj život?

U 1. Kor 15:55 nalazimo jedno retoričko pitanje koje ima presudan značaj za kršćansku vjeru: "Gdje je smrti tvoja pobjeda? Gdje je smrti tvoj žalac?" Izgleda da se apostol Pavao izruguje smrti. Isus nije uskrsnuo zbog sebe ili zbog toga da možemo slaviti njegovo uskrsnuće. Isus je uskrsnuo kako bismo i mi mogli biti dionici njegova uskrsnuća.

Prazan grob nije još jedno prazno obećanje. Ako se bojimo smrti sjetimo se Isusova praznog groba.

Prazne pogrebne haljine i ručnik koji mu je bio preko lica isto su velik dokaz da Bog ne daje samo prazna obećanja, nego i da ta obećanja imaju veliko značenje. U Iv 20:3-8 nalazimo zanimljiv detalj kojeg drugi evanđelisti uopće ne bilježe.

"Nato izađe Petar s drugim učenikom te se zaputiše na grob. Obojica su trčala, ali je drugi učenik brže trčao od Petra pa je prije došao do groba. On se nadviri i opazi plahtice gdje leže, ali ipak

Pogledajmo prazan križ.
Bog nam je oprostio.
Prihvatimo oproštenje!

ne uđe unutra. Uto stigne i Šimun Petar za njim te uđe u grob i vidje plahtice kako leže i ručnik što bijaše Isusu oko glave. Ručnik nije ležao skupa s plahticama, već napose smotan na jednome mjestu. Tada uđe i drugi učenik – onaj što je prvi došao na grob – te vidje i vjerova."

Što znači ovaj podrobni zapis o tome gdje je Isusova odjeća, a gdje je ubrus? Što znači da je ubrus bio napose smotan? Kome bi palo na pamet, nakon što je uskrsnuo, kao što je Isus uskrsnuo, uzeti ručnik te ga saviti, odložiti posebno i otići?

Pokušajmo tu naći poruku u tadašnjoj kulturi. U našoj kulturi, kad rabimo nož i vilicu, ako je prekrižimo nad tanjurom, to znači da još nismo gotovi s jelom. Ako ih stavimo jedno uz drugo, to znači – gotov sam. U istočnjačkoj kulturi Isusova vremena ručnik je bio veoma važan jer se jelo prstima. Prsti su se brisali u taj ubrus. Kada je objed bio gotov, onda se taj ručnik odlagao zgužvan u posebnu košaru, kao znak završetka. Ali kada se taj ubrus ili ručnik savije i stavi na stranu, onda je to znak da objed još nije gotov. Poruka je: "Nastavljam dalje."

Isus je uskrsnuo, ali on još nije gotov. Isus je Emanuel, Bog s nama, njegova služba još nije završila. On još uvijek nastavlja opraštati grijehe, nastavlja dodirivati srca ljudi. Još uvijek radi na tome da se mnogi spase i da ne propadne nitko, nego da dođe k Ocu. To je znak: "Ja još nisam gotov. Još sam tu."

Uskrsli Isus je ostavio poruku: "Ja se vraćam".

Pogledajmo prazan križ! Bog nam je oprostio. Prihvatimo oproštenje!

Sjetimo se praznog groba! Smrt nije kraj. Smrt je susret s onim koji nas čeka raširenih ruku.

Pomislimo na pažljivo smotan ručnik s Isusove glave! Još nisam gotov. Vraćam se!

Uskrs nadilazi sve lijepe običaje. Uskrs je blagdan sigurnosti vjere. Vjere u ljepotu novoga života. Tako te tri "prazne" slike postaju tri ispunjena i čvrsta obećanja.

Svibanjski tjedan *BIBLIJE* 2013.

Biblija-Utjecaj, izazov i iskustvo

U organizaciji Biblijskog instituta u Zagrebu, Hrvatskog biblijskog društva i Filozofskog fakulteta u Zagrebu od 13. – 19. svibnja ove godine održat će se Tjedan Biblije pod geslom: "Biblija: utjecaj, izazov i iskustvo".

Nedvojben je utjecaj Biblije, Svetoga pisma, na sveukupni razvoj ljudskoga društva. Prije svibanjskog Tjedna Biblije, koji će obilovati raznim zanimljivim događanjima, već u ožujku otvorena je, u Galeriji MCUK, jedinstvena filatelistička izložba "Biblija na markama" autora i strastvenog filateliste, Ivana Jurkovića. Izložbu je otvorio ravnatelj Biblijskog instituta, Dr. sc. Thomas Sibley, a nakon toga je magistar teologije Danijel Berković govorio o židovskim simbolima prikazanim na poštanskim markama i o njihovu značenju. Nakon toga, tjedan dana kasnije, održana je javna tribina na temu "Razgovori o Bibliji" u knjižnici Novi Zagreb,

Ivan Jurković

gdje je magistar Berković govorio na temu "Biblija kao knjiga i Biblija kao Sveto pismo", a magistar teologije Mladen Jovanović o "Značaju prijevoda Biblije na suvremeni jezik". Tom prigodom je predstavljeno nedavno tiskano drugo izdanje prijevoda Novoga zavjeta na suvremeni hrvatski jezik.

U svibnju očekujemo sljedeća događanja u okviru Tjedna Biblije:

Stručni skup na temu "Tko su hrvatski biblijski prevoditelji i zašto su prevodili Bibliju?"

Biblijska čitaonica: Čitanje Svetog pisma u crkvenim i/ili izvancrkvenim prostorima, uz razmatranje i čitanje nekih jezično zanimljivh hrvatskih prijevoda kao što su: Katančić, Vrhovčeva Biblija, Uraški prijevod Proroka i sl., kao i čitanje Knjige Postanka i Lukina Evanđelja.

Nastavak razgovora o Bibliji, u raznim tematski popularnim područjima, kao što su:

Biblija i njezin utjecaj u kulturi, znanosti, umjetnosti i društvu

Biblija i jezik (prijevodi Biblije u razvoju nacionalnih jezika)

Biblija i stranac (suvremene migracije, stranac u Bibliji)

Biblija i pravda (poštenje, etika i moral društva)

Kome treba Biblija?

Više informacija o ovom Tjednu možete dobiti telefonski na 01/233-8638 (Biblijski institut) ili na www.bizg.hr

Danijel Berković

8. godišnja skupština Vijeća Kristovih crkava

CRIKVENICA 2013.

Kristove crkve u Hrvatskoj održavaju svaku godinu konferenciju, na koju dolaze voditelji crkava s članovima svojih obitelji, kao i s najbližim suradnicima. Ove godine, održana je u Crikvenici trodnevna 8. konferencija vijeća Kristovih crkava.
Svrha ovih susreta je bolje međusobno upoznavanje i učvršćivanje duhovnih spona među crkvama. Središnja tema konferencije bila je usredotočena na Isusov poticaj iz Matejeva evađelja 9:32: "Žetva je velika, a poslenika malo".
Suočeni sa stvarnošću erozije morala našega društva, svjesni smo goruće potrebe naviještanja Kristova evanđelja za boljitak svakog čovjeka. Ali, radnika je malo! Naše crkve okupljaju relativno mali broj vjernika, u odnosu na potrebe društva oko nas.
Propovjednici Kristovih crkava: Vlado Hoblaj iz Murskog Središća, Mladen Jovanović iz Zagreba i Nenad Jambrović iz Samobora, potaknuli su svojim propovijedima sve nazočne na razmišljanje. Konferencija je bila prilika da čujemo što se događa u našim crkvenim obiteljima i kakve su nam potrebe i planovi.
U zaključku konferencije glavni tajnik Saveza baptističkih crkava, Željko Mraz, održao je predavanje na temu: Pravni aspekt odnosa Kristovih crkava prema Ugovoru s Vladom Republike Hrvatske.

UDRUGA NADA U SVIJETU:

vjerujemo da kršćani moraju biti aktivni. Sretni smo što smo u suradnji s Domom za djecu našli način kako upotrijebiti svoje talente. Organiziramo razne radionice: informativnu, umjetničku, kulinarsku, pjesničku…

UDRUGA NADA ZA ŽIVOT:

udruga očekuje novi polet jer bi u njene redove trebala doći osoba s višegodišnjim iskustvom u socijalnom radu, koja je i vjernik. Raduje ih bliža suradnja s Udrugom branitelja.

AMRUŠEVA:

u vrijeme najveće zime otvorili smo svoja vrata beskućnicima, a s odlaskom hladnoće otišli su i oni. Možda bismo se trebali osjećati "iskorištenima", ali suprotno: mi se brinemo gdje su ti ljudi danas.

BETANIJA:

evangelizacija je naš životni stil, a ne posao kojeg radimo. Svaki trenutak dobar je za podjelu Radosne vijesti, bili mi na Kleku, u kafiću ili kod kamenoresca. Sve što čime se bavimo, povezano je s Kristom.

GAJEVA:

radosni smo što ova "stara" crkva, u suradnji s Biblijskim institutom, proživljava novu mladost. Inspirativno je vidjeti dvoranu u kojoj su sjedili naši očevi, prepunu mladih ljudi.

ILOK:

crkva mora paziti da ne postane svjetovna. lako se crkva drži biblijskih redaka, vjernici mogu zadržati samo vanjski izgled. Bitna je nutrina, no nekim događanjima nema mjesta u crkvi.

KUŠLANOVA:

radosni smo što crkva prolazi kroz tranziciju vodstva te mladi dolaze na mjesto starijih. Oni i dalje ostaju aktivni. Raduje nas što u mnogim projektima surađujemo s drugim sestrinskim crkvama.

MEĐUNARODNA:

iako po prosjeku godina, vjerojatno, najmlađa crkva, tek sada možemo reći da smo uspjeli prenijeti vjeru na mladi naraštaj. Naime, krštenjem jende tinejdžerke, čiji su roditelji članovi crkve, učinili smo prvi generacijski iskorak.

MURSKO SREDIŠĆE:

mi smo crkva u maloj sredini, u kojoj svi sve znaju. Veliko je ohrabrenje došlo kad smo prošle godine imali vjenčanja na otvorenom. Sumnjičava okolina zainteresirala se našim obredom vjenčanja i bili su oduševljeni.

RIJEKA:

naš izazov i poslanje je u osnivanju višejezičnih bogoslužja. Naime, Rijeka je uistinu multietnički grad. Svoj trud usmjerit ćemo k ostvarenju toga cilja.

SAMOBOR:

svako preseljenje crkve na novu adresu vidimo kao blagoslov za naše susjede. Potpuno smo uvjereni da je "žetva velika" i molimo da ih bude više među nama.

SPLIT:

što drugo čovjek može učiniti u ovom vremenu nego prepustiti se Božjem vodstvu? Takva predanost donijela nam je velike blagoslove. Rast crkve možemo zahvaliti isključivo Bogu, a ne svojim sposobnostima.

VARAŽDIN:

u vjeri treba ustrajati, a nikako ne klonuti. Molitva i ustrajnost donose velike blagoslove. Najbolji primjer je naša molitvena grupa, koju su susjedi ismijavali, a danas su se njoj priključili.

ZAPREŠIĆ:

velika nam je želja da ostvarimo projekt o kršćanskom vrtiću, gdje će djeca moći učiti o Božjoj ljubavi i tako utjecati na svoje roditelje. Neka nam Bog u tome pomogne!

MISIJA VUKOVAR:

"Dolina blagoslova" svjetlo je što svijetli u još uvijek mrakom obavijenim Vukovaru. Misija oprosta i pomirenja sveta nam je zadaća, a njezinu djelotvornost možemo osjetiti na svakom novom susretu.

UDRUGA CRO – ILKO:

ova udruga okuplja osobe operirane od karcinoma. Sretni smo što ova građanska udruga u svom statutu ima jasno navedeno, kao jedno od programskih djelatnosti, vrijeme pobožnosti.

UDRUGA BRANITELJA:

prošla godina bila je određena za upoznavanje javnosti s našim radom i pozicioniranje u društvu. Nije ostvareno sve što smo kanili. No, idemo dalje, nadoknađujući što je propušteno.

EVANĐELJE na radio valovima

Kršćanska radijska služba je jedna od prvih nastojanja Kristovih crkava u naviještanju Kristova evanđelja putem javnih medija. Početak joj je bio već početkom sedamdesetih godina prošloga stoljeća, kad je američki misionar Bud Pickle pokrenuo emitiranje radijskih emisija putem kratkovalnih radijskih postaja Luxembourg i Monte Carlo. U to vrijeme diljem Istočne Europe ove radijske postaje bile su popularne i rado slušane, jer na tadašnjim domaćim radio postajama nije bilo vjerskih emisija. Emisije su išle pod nazivom "Trenutak za novi život" i tekstove je čitao Mladen Jovanović. Od 1982. do 1991. radijske emisije su emitirane posredstvom kratkovalne postaje Radio IBRA iz Portugala, sve do 1991. godine.

Nakon osamostaljenja Hrvatske i otvaranjem mogućnosti za emitiranje ovakvih radijskih emisija u zemlji, počelo je emitiranje emisija "Živa Riječ" u redakciji Ivana Tešića na lokalnoj radio postaji Zaprešić. Nedugo nakon toga, Mladen Jovanović je obustavio emitiranje na kratkom valu i počeo s jednotjednim emisija na vrlo slušanoj UKW postaji Radio Velika Gorica. Krug radio postaja se brzo širio da bi danas Kršćanski radio imao svakodnevne i tjedne emisije na 12 radijskih postaja.

Uredništvo Kršćanskog radija ima svoj ured u Zagrebu, Amruševa 11, kao i svoju internetsku stranicu www.krscanski-radio.com.hr

Radijske poruke su oblikovane tako da slušatelju približi Evanđelje - Radosnu vijest Isusa Krista. Naviještajući Evanđelje, emisije govore o vrijednostima Biblije, kao objavljene Božje riječi i njenoj primjenjivosti u svakodnevnom životu. Emisije govore o Crkvi,

koju je utemeljio Isus Krist i koja je, unatoč neutemeljene rascjepkanosti, odslik Božjeg kraljevstva, i kojoj može pristupiti svatko tko pozorno sluša Božju riječ i čini ono što mu Krist nalaže. Emisije govore o kršćanima, ljudima koji svjesno i osobnom odlukom, odlučuju nasljedovati Krista. Osobita se važnost pridaje osobnom obraćenju. Polazimo od uvjerenja da se slušanjem Kristova Evanđelja dolazi do spoznaje o vlastitoj grešnosti i rađanja vjere u Krista Spasitelja. Tako dolazi do skrušenog pokajanja te svjesnog čina krštenja za oproštenje grijeha. Tako se kršćanin, duhovno rođeno biće, priključuje Crkvi, u kojoj dalje raste i uči, oblikujući se u istinskog Kristova nasljedovatelja i učenika. To je razlog zbog kojega se u ovim emisijama posvećuje dosta prostora moralnom oblikovanju kršćanina kao pojedinca i Crkve kao cjeline.

Radijske poruke se ne zadovoljava time da slušateljima iznose gotova mišljenja. Važno je da svaki čovjek sam upozna Bibliju i pronađe istinu o Kristu. Kako slušatelji često čuju neku emisiju djelomično ili, zbog lošeg prijema, nedostatno, omogućuje se svakome da dobije zapis audio snimke ili emisiju naknadno posluša ili "skine" s interneta. Kršćanske radijske pouke nisu "bogoslužje na radiju". Ne govori se mnoštvu, kao u crkavama, nego pojedincu koji ih najčešće sluša sam, u svom domu ili u svom autu. Činjenica je da postoje raznoliki vjerski programi na radio valovima, ali još uvijek ima mnogo onih koji o Kristu, Crkvi, Bibliji i vjeri općenito vrlo malo znaju. Svjesni smo različitih predrasude o religiji, a posebice o djelovanju izvaninstitucionalnih i netradicionalnih vjerskih struktura. Znamo da mnoge slušatelje trebamo prvo razuvjeriti, da

POPIS RADIO POSTAJA S FREKVENCIJAMA I VREMENIMA EMITIRANJA KRŠĆANSKI RADIO

RADOSNA VIJEST (10 min. i 15min.) - AUTOR: Mladen Jovanović, Zagreb

http://www.krscanski-radio.hr; mladen.jovanovic@zg.htnet.hr

RADIO VARAŽDIN - MHz 107.1 - nedjeljom u 17.30

RADIO ČAKOVEC - MHz 98.0 - nedjeljom u 8.30

RADIO SAMOBOR - MHz 93.0 - nedjeljom u 9.00 i 22.00

RVG - MHz 94.9 - subotom u 6.45

HRV. RADIO "BLJESAK" OKUČANI - MHz 105.5 - srijedom u 6.30 i 20.30

RADIO "TIRANA" - KHz 1395 - subotom u 21.30

INTERNET RADIO "VAL EVANĐELJA" - link: http://www.twr-hrvatska.org/radio.html

INTERNET RADIO "RADIO SVJETIONIK" - link: http://radio-svetionik.blogspot.com

DOLINA BLAGOSLOVA (3 min. i 15 min.) - Autor: Vlado Pšenko, Vukovar

http://www.am-video.org; vpsenko@gmail.com

HRV. RADIO VUKOVAR - MHz 95.4 utorkom u 19.00

RADIO ĐAKOVO - MHz 100.2 pon.-petak 6.40

RADIO ŽUPANJA - MHz 97.5 pon.-petak 6.30

GRADSKI RADIO OSIJEK - MHz 99.1 pon.-petak 6:30

INTERNET RADIO "RADIO SVJETIONIK" - link: http://radio-svetionik.blogspot.com

UREDNIK: Vlado Pšenko

GLAVNI UREDNIK: Mladen Jovanović

TEHNIČKI UREDNIK: Dario Dević

WEB Radosna vijest: Drago Rožić

WEB Dolina blagoslova: Ivan Kovačević

SURADNICI: Snježana Ilić - Zagreb; Mladen Dominić - Varaždin; Nenad Jambrović - Samobor, Renata Pšenko - Vukovar

bismo ih uvjerili. Polazimo od činjenice da naši slušatelji misle i prosuđuju i da je svaki javni nastup odgovorni čin.

Zbog toga nam je nadasve važno da emisije budu stručno i kvalitetno učinjene. Zbog toga nam je nadasve važnp da emisije budu stručno i kvalitetno učinjene, svaka nova bolja od prethodne. Ta činjenica jedan je od najznačajnijih pokretačkih motiva po kojemu nastojimo učiniti sve da svaka emisija bude bolja od prethodne, zahvaljujući Božjoj pomoći i našim nastojanjima.

Kršćanski radio djeluje iz dva centra u Hrvatskoj. Iz Zagreba, radijskim emisijama "Radosna vijest", koje vodi i čita tekstove Damir Kramarić, a tonski ih obrađuje Dario Dević. U Vukovaru radijske poruke "Dolina blagoslova", priprema i čita Vlado Pšenko. Internetsku stranicu uređuje Drago Rožić, a financije vodi Snježana Ilić. Regionalni voditelji Kršćanskog radija su Mladen Dominić (Varaždin), Nenad Jambrović (Samobor) i Mladen Jovanović (Zagreb).

Nadamo se proširenju radijske službe na područje cijele Hrvatske, kako bi svi imali priliku čuti Kristovu spasenjsku poruku.

Mladen Jovanović

IDEMO dalje!

U vrijeme depresije, recesije, inflacije, stagnacije, nezaposlenosti, siromaštva… što reći drugo, nego - idemo dalje!

Biblija nas uči da nije toliko važno koliko puta čovjek padne, nego ustane li nakon što padne. Premda razdoblje iza nas ne bismo trebali gledati kao pad, on svakako nije ispunio sva očekivanja koja smo sebi, kao Udruga, postavili. Želja za većim angažmanom kršćana – branitelja nije se dogodio. Tek nekoliko pojedinačnih reakcija. No, hvala Bogu, i na njima.

I kao što je devedesetih godina jedna "hakl" (ulična košarka) ekipa iz Šibenika pod imenom „Idemo dalje" postala, doslovno, prvak svijeta, tako i mi vođeni istom mišlju nismo željeli postati prvaci svijeta, već doseći one koji traže duhovni mir.

Netom održana skupština Udruge daje nam za pravo da budemo optimistični. Svjesni da velikog odziva neće biti, odlučili smo djelovati lokalno, ali kontinuirano. Tako smo već dogovorili naše radne sastanke za travanj i svibanj. Na njima ćemo jasno odrediti kako smjernice tako i sam program djelovanja. Paralelno s tim zaživjet će i web stranica Udruge www.ub-zurzuk.hr na kojoj će biti javno dostupno sve ono što kao Udruga vjerujemo i radimo.

Temelj našeg programa ili, nazovimo to, duhovne obnove sastoji se od tri dijela:

- Osvrt na prošlost, koji se temelji na Propovjedniku 3:1,8: "Sve ima svoje doba i svaki posao pod nebom svoje vrijeme… Vrijeme ljubljenja i vrijeme mržnje; vrijeme rata i vrijeme mira." Držimo da je to istina za svakog branitelja, jer on je bio sudionik ratnih zbivanja. Kako i za vrijeme rata, branitelj mora znati živjeti i u vremenu mira.
- Analiza sadašnjosti, koja se temelji na Jeremiji 29:11-13: "Jer ja znam svoje naume koje s vama namjeravam – riječ je Jahvina – naume mira, a ne nesreće: da vam dadnem budućnost i nadu. Tada ćete me zazivati, doći ćete moliti mi se i ja ću vas uslišati. Tražit ćete me i naći me jer ćete me tražiti svim srcem svojim." Ovo je za nas druga temeljna istina, a tiče se naše sadašnjosti. Bog nije daleko i ne treba prelaziti brda i doline da bismo ga našli. Isto tako Bog ima pripremljeno dobro za svakoga od nas. No, da bismo ga našli i uživali u svemu onome što nam je spreman dati, moramo ga tražiti svim srcem.
- Pogled u budućnost, koji se temelji na Evanđelju po Ivanu 14:6: "Odgovori mu Isus: 'Ja sam Put i Istina i Život: nitko ne dolazi Ocu osim po meni.'" Ovo je za nas treća i, možemo reći, konačna istina. Nema mira bez Isusa, nema života bez Isusa. Ove izjave mogu izgledati isključive, ali mi ih nismo učinili takvima. Bog je po Isusu Kristu pružio ruku svakome. Nikoga nije isključio.

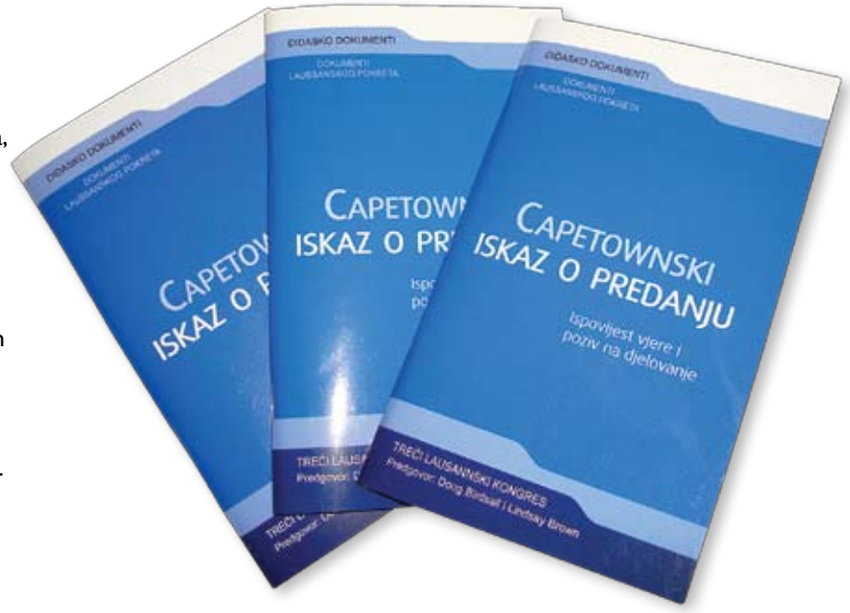
Vjerujem da se većina branitelja može naći u jednoj od ovih istina. Isto tako, svjestan sam da treća istina izaziva najviše polemika. Žao mi je što je tako i naglašavam da Isus na križu nije dao samoga sebe kao žrtvu zato da bismo mi živjeli dosadnim životom, punim zabrana i ograničenja, već životom u punini.

Nezahvalno je govoriti o sebi, ali čvrsto vjerujem da branitelji odražavaju jedan dio Božje naravi. Zašto tako mislim? Zato što je Isus rekao da nema veće ljubavi nego dati život za prijatelja. Neki od branitelja su to zaista i učinili, a mnogi su bili spremni to učiniti. Kako su pred nama uskrsnji blagdani sjetimo se Isusa i činjenice da je on svoj život dao za nas.

Dražen Hrženjak

Dokument 'Capetownski iskaz o predanju' predstavio je, na 7. Saboru protestanskog evanđeoskog vijeća, predsjednik toga Vijeća, Giorgio Grlj. Iskaz se sastoji od dva dijela: vjerovanja i djelovanja. Uokviren jezikom ljubavi, poziva na naviještanje Evanđelja i na konkretne i praktične načine djelovanja u svim područjima ljudskog života.

O konkretnim načinima korištenja Capetownskog dokumenta govorio je Danijel Berković, naglasivši da nema teksta bez konteksta id a ovaj dokument svaki čitatelj mora razumjeti i primijeniti u

Capetownski iskaz O PREDANJU 2

svom neposrednom okruženju i stvarnosti.

Našim čitateljima prenosimo dijelove završnice ovoga dokumenta. One koji bi htjeli imati knjižicu cijelog "Iskaza o predanju", pozivamo da nam se jave na telefon 01/23-23-327 ili pošalju poruku na info@kristova-crkva.com i dobit će je poštom.

GRADITI KRISTOV MIR U PODIJELJENOM I SLOMLJENOM SVIJETU

1. MIR KOJI JE KRIST OSTVARIO

Pomirenje s Bogom je neodvojivo od pomirenja jednih s drugima.

> *Što god činite, činite od sveg srca kao Gospodinu, a ne ljudima, znajući da ćete od Gospodina primiti nagradu – baštinu!*

Krist, koji je naš mir, ostvario je mir po križu, i propovijedao mir podijeljenom svijetu Židova i pogana. Jedinstvo Božjeg naroda je istovremeno činjenica ('on od dvoga načini jedno') i zadatak ('uložite svaki napor da sačuvate jedinstvo Duha svezom mira'). Božji plan integracije cjelokupnog stvorenja u Kristu uobličen je etničkim pomirenjem Božjeg novog čovječanstva. Takva je snaga evanđelja kao što je obećano Abrahamu. Pomirenje s Bogom i jednih s drugima također predstavlja temelj i poticaj za traženje pravednosti koju Bog očekuje, i bez koje, kaže Bog, ne može biti mira. Istina i trajno pomirenje zahtijeva priznavanje prošlih i sadašnjih grijeha, pokajanje pred Bogom, ispriku povrijeđenima, kao i traženje i davanje oproštenja. Ono također uključuje opredjeljenje Crkve da traži pravdu i nadoknadu,

2. KRISTOV MIR U ETNIČKOM SUKOBU

Etnička raznolikost je Božji dar i plan za njegovo stvorenje. Ona je unerađena ljudskim grijehom i ponosom, a rezultira zbunjenošću, svađi, nasilju i ratovima među narodima. No, etnička će raznolikost biti sačuvana u novom stvorenju, kada će se ljudi iz svakoga naroda, plemena, naroda i jezika okupiti kao otkupljeni narod Božji. Priznajemo da često nismo uzimali ozbiljno etnički identitet i vrednovali ga onako kako to Biblija čini, u stvaranju i otkupljenju. Nismo poštivali etnički identitet drugih i ignorirali smo duboke rane koje takvo dugoročno nepoštivanje uzrokuje. S tugom i sramotom priznajemo sudjelovanje kršćana u nekim od najdestruktivnijih okolnosti etničkog nasilja i ugnjetavanja, kao i tužni muk velikih dijelova Crkve, kada se takvi sukobi događaju. Te situacije uključuju povijest i ostavštinu rasizma i crnog ropstva; holokaust nad Židovima; aparthejd, etničko čišćenje, međukršćanska sektaška nasilja, desetkovanje autohtonih naroda, međuvjerska, politička i etnička nasilja, patnja Palestinaca, ugnjetavanje kasti i plemenski genocid. Kršćani koji, svojim djelovanjem ili nedjelovanjem pridodaju slomljenosti svijeta, ozbiljno ugrožavaju naše svjedočanstvo o evanđelju mira. Ako evanđelje nije duboko ukorijenjeno u okolnosti, na način da izaziva i mijenja temeljne svjetonazore i sustave nepravde, onda se, kad dođe zao dan, kršćanska vjera odbacuje kao neželjeni plašt, a ljudi se vraćaju neobnovljenim lojalnostima i djelima. Evangelizacija bez discipline, ili probuđenje bez radikalne poslušnosti Kristovim zapovijedima, nisu samo manjkavi, već su i opasni. Čeznemo za danom kad će Crkva biti najsvjetliji model etničkog pomirenja i najaktivniji zagovornik razrješavanja sukoba.

3. KRISTOV MIR ZA SIROMAŠNE I POTLAČENE

Danas, diljem svijeta, postoji više ljudi u ropstvu (njihov se broj procjenjuje na 27 milijuna) nego prije 200 godina kada se Wilberforce borio za ukidanje

> *Njegovo smo, naime, stvorenje, stvoreni u Kristu Isusu radi djela ljubavi.*

transatlantske trgovine robljem. Procjenjuje se da samo u Indiji postoji 15 milijuna porobljene djece. Kastinski sustav tlači niže kastinske skupine i isključuje Dalite. No, nažalost i sama je kršćanska Crkva na mnogim mjestima zaražena istim oblicima diskriminacije. Udruženi glas globalne Crkva mora se čuti u znak prosvjeda protiv onoga što je zapravo jedan od najstarijih svjetskih sustava ropstva. No, ako takvo globalno zagovaranje želi biti autentično, Crkva sama mora odbaciti svaku nejednakost i diskriminaciju u sebi. Raznim razlozima potaknute, do sada u povijesti neviđene migracije, dovele su do trgovine ljudima na svim kontinentima, rasprostranjeno je porobljavanje žena i djece u trgovini seksom, kao i zlostavljanju djece putem rada ili novačenjem u vojne postrojbe. Prihvaćamo svjedočanstvo cijele Biblije, koja nam pokazuje Božju želju, kako za sustavnom ekonomskom pravednošću tako i za osobnim suosjećanjem, poštivanjem i darežljivošću prema siromašnima i potrebitima. Radujemo se što se ovo veliko biblijsko učenje sve više integrira u naše misijske strategije i praksu, kao što je to bilo u ranoj Crkve i kod apostola Pavla.

4. KRISTOV MIR ZA OSOBE S INVALIDITETOM

Osobe s invaliditetom čine jednu od najvećih manjinskih grupa na svijetu. Procjenjuje se da ih je više od 600 milijuna. Većina živi u nerazvijenim zemljama, te su stoga među najsiromašnijima od siromašnih. Iako su tjelesna ili mentalna oštećenja dio njihova svakodnevnog iskustva, većina je također onemogućena društvenim stavovima, nepravdom i nemogućnošću pristupa resursima. Služenje osobama s invaliditetom ne završava medicinskom njegom ili socijalnom pomoći, već uključuje i borbu uz njih i one koji se za njih brinu, njihove obitelji, za uključenost i ravnopravnost, kako u društvu, tako i u Crkvi. Bog nas poziva na uzajamno prijateljstvo, poštivanje, ljubav i pravdu.

5. KRISTOV MIR ZA NJEGOVO TRPEĆE STVORENJE

Sva su ljudska bića pozvana biti upravitelji obilnog bogatstva Bož-

Živite dostojno poziva kojim ste pozvani, sa svakom vrstom poniznosti i krotkosti.

jeg dobrog stvorenja. Ovlašteni smo ostvarivati pobožno gospodarenje nad njim za dobrobit ljudskog blagostanja i potreba, primjerice u poljoprivredi, ribarstvu, rudarstvu, proizvodnji energije, inženjeringu, građevinarstvu, trgovini, medicini. Čineći to, također smo pozvani brinuti se za zemlju i sva njezina stvorenja, jer zemlja pripada Bogu, a ne nama. Činimo to za Gospodina Isusa Krista, koji je stvoritelj, vlasnik, održavatelj, otkupitelj i nasljednik svega stvorenoga. Žalimo nad rasprostranjenom zloporabom i uništavanjem zemljinih resursa, uključujući i njezinu biološku raznolikost. Vjerojatno najozbiljniji i najhitniji izazov s kojim se danas suočava fizički svijet je prijetnja klimatskih promjena. To će nesrazmjerno utjecati na one u siromašnim zemljama, jer će tamo klimatski ekstremi biti najizraženiji, a također postoji i najmanja mogućnosti prilagodbe na njih. O svjetskom siromaštvu i klimatskim promjenama treba zajednički progovoriti i na njih reagirati jednakom hitnošću.

ŽIVJETI KRISTOVU LJUBAV MEĐU LJUDIMA DRUGIH VJERA

1. "LJUBI BLIŽNJEGA SVOGA KAO SEBE SAMOGA" UKLJUČUJE OSOBE DRUGIH VJERA.

U svjetlu izjave Capetownskog iskaza vjere u sekciji 7 (d), odgovaramo na naš visoki poziv učenika Isusa Krista uviđanjem da su ljudi drugih vjera naši bližnji u biblijskom smislu. Oni su ljudska bića stvorena na sliku Božju, koje Bog ljubi, a za čije grijehe je Krist umro. Nastojimo ih, ne samo vidjeti kao svoje bližnje, već, u pokornosti Kristu, biti njima bližnji. Pozvani smo biti blagi, ali ne naivni, uviđavni ali ne lakovjerni, biti oprezni na moguće prijetnje s kojima se možemo suočiti, ali ne ovladani strahom. Pozvani smo širiti Radosnu vijest, ali ne na nedostojan način prozelitizma. Evangelizacija, što uključuje uvjerljivo racionalno argumentiranje, slijedeći primjer apostola Pavla, je 'iskreno i otvoreno naviještanje evanđelja koje ostavlja slušateljima da o tome potpuno slobodno donesu svoju odluku. Želimo biti osjetljivi na ljude drugih vjera te odbacujemo svaki pristup koji bi uključivao nasilno preobraćanje.' Prozelitizam je, s druge strane, pokušaj da se drugog prisili da postane 'jedan od nas', da 'prihvati našu religiju', ili pak da 'se pridruži našoj denominaciji.'

Nekoć ste bili tama,
ali ste sada svjetlo u Gospodinu.
Živite kao djeca svjetla.

2. KRISTOVA NAS LJUBAV POZIVA NA TRPLJENJE, A PONEKAD I NA UMIRANJE ZA EVANĐELJE

U našoj je misijskoj zauzetosti kao Kristovih svjedoka ponekad potrebno trpjeti, kao što su trpjeli apostoli i proroci Staroga zavjeta. Spremnost na trpljenje je gorki test iskrenosti naše misije. Bog može koristiti trpljenje, progon i mučeništvo za unaprjeđenje misije. 'Krist je obećao posebnu čast mučeništvu.' "Mnogi kršćani koji žive u udobnosti i blagostanju trebaju iznova čuti Kristov poziv da budu spremni trpjeti za njega. Jer, mnogi vjernici žive usred takvoga trpljenja kao cijene svjedočanstva za Isusa Krista u neprijateljskoj religijskoj kulturi. Neki su doživjeli mučeničku smrt voljene osobe, sami izdržali mučenje ili progonstvo zbog svoje vjerne poslušnosti, ali i dalje ljube one koji su ih tako povrijedili.

3. LJUBAV NA DJELU UTJELOVLJUJE I PREPORUČA EVANĐELJE MILOSTI

'Mi smo miomiris Kristov.' Naš je poziv živjeti i služiti među ljudima drugih vjera na način koji je toliko zasićen mirisom Božje milosti da omirišu Krista, da dođu, okuse i vide da je Bog dobar. Takvom utjelovljenom ljubavlju učiniti nam je evanđelje privlačim u svakom kulturnom i vjerskom okruženju. Kad kršćani ljube ljude drugih vjera životom ljubavi i služenja, oni utjelovljuju preobražujuću milost Božju. U kulturama 'časti', gdje su sramota i osveta povezane s vjerskim legalizmom, 'milost' je stran pojam. Tamo se o Božjoj ranjivoj, požrtvovnoj ljubavi ne raspravlja; drži ju se previše dalekom, čak i odbojnom. No, ovdje je milost okus koji se, konzumiran u malim količinama, stječe tijekom dugog vremena, da bi se gladni usudili kušati ga. Kristov miomiris postupno prožima sve s kojima njegovi sljedbenici dolaze u dodir.

4. LJUBAV POŠTUJE RAZNOLIKOST UČENIŠTVA

Takozvane 'insider pokrete' nalazimo unutar više religija. To su skupine ljudi koje sada nasljeduju Isusa kao svog Boga i Spasitelja. Sastaju se u malim grupama zbog zajedništva, učenja, štovanja i molitve, okupljeni oko Isusa i Biblije, nastavljajući pritom živjeti društveni i kulturni život unutar zajednica svog rođenja, uključujući i neke elemente svojih vjerskih običaja. To je složen fenomen i mnogo je neslaganja oko toga kako odgovoriti na nj. Neki hvale te pokrete. Drugi upozoravaju na opasnost od sinkretizma. No, sinkretizam je opasnost za kršćane na bilo kojem mjestu gdje svoju vjeru nastojimo izraziti u vlastitoj kulturi. Trebali bismo izbjegavati tendencije, kad vidimo Boga na djelu na neočekivan ili nepoznat način, bilo da (i) ga na brzinu razvrstamo i promoviramo kao novu misijsku strategiju, ili (ii) ga žurno osudimo bez osjetljiva kontekstualna slušanja.

5. LJUBAV SE PRUŽA K RASELJENIM NARODIMA

Ljudi su u pokretu kao nikada prije. Migracija je jedna od velikih globalnih stvarnosti našeg doba. Procjenjuje se da oko 200 milijuna ljudi, dobrovoljno ili prisilno, živi izvan svoje domovine. Izraz 'raseljeništvo' se ovdje koristi da označi ljudi koji su se iz bilo kojeg razloga preselili iz zemlje rođenja. Veliki broj ljudi iz mnogih vjerskih pozadina, uključujući kršćane, žive u uvjetima raseljeništva: ekonomski migranti koji traže posao, prognanici zbog rata ili prirodnih katastrofa, izbjeglice i tražitelji azila, žrtve etničkog čišćenja, ljudi koji bježe pred vjerskim nasiljem i progonom; gladni – zbog suše, poplave ili rata, žrtve ruralnog siromaštva sele u gradove. Uvjereni smo da su suvremene migracija unutar suverene misiološke Božje nakane, ne ignorirajući pri tom zlo i patnje koje mogu biti dio toga.

U molitvi ustrajte: u njoj bdijte sa zahvaljivanjem.

6. LJUBAV RADI NA OSTVARENJU VJERSKIH SLOBODE ZA SVE LJUDE

Podržavanje ljudskih prava obranom vjerskih sloboda nije u suprotnosti s nasljedovanjem puta križa u suočenju s progonom. Nema proturječja između spremnosti na osobno trpljenje ili gubitak vlastitih prava poradi Krista i zalaganja u zastupanju i obrani onih koji su bez glasa kad se krše njihova ljudska prava. Također moramo razlikovati zagovaranje prava osoba drugih vjera i prihvaćanja istinitosti njihovih uvjerenja. Možemo braniti slobodu drugih da vjeruju i prakticiraju svoju vjeru, a da ne prihvatimo njihovu religiju kao istinitu. U središtu svih naših legitimnih nastojanja ostvarivanja vjerskih sloboda za sve ljude, najdublja čežnja naših srca ostaje želja da svi ljudi dođu do spoznaje Gospodina Isusa Krista, slobodno mu povjeruju i budu spašeni i uđu u kraljevstvo Božje.

ZAKLJUČAK

Nastojali smo slušati glas Gospodina Isusa Krista. I u svom milosrđu, po Duhu Svetome, Krist je govorio svojim ljudima koji su ga slušali. Kroz mnoge glasove izlaganja Biblije, plenarne propovijedi, i grupne diskusije, dvije su se teme ponavljale:

- Potreba za radikalnim poslušnim učeništvom, koje vodi do zrelosti, rasta u dubinu kao i rasta u broju;
- Potreba za radikalnim, u križu usredotočenim pomirenjem, koje vodi do jedinstva, rasta u ljubavi, kao i rastu u vjeri i nadi.

Učeništvo i pomirenje su neophodni u našoj misiji. Tugujemo nad sablazni naše površnosti i nedostatka učeništva te sablazni nejedinstva i nedostatka ljubavi. Oboje ozbiljno šteti našem svjedočenju Evanđelja.

Prepoznajemo glas Gospodina Isusa Krista u ta dva izazova jer odgovaraju dvjema najizravnijim Kristovim riječima Crkvi kako je to zabilježeno u evanđeljima. U Evanđelju po Mateju, Isus nam je dao naš primarni mandat – učiniti učenicima sve narode. U Ivanovu

evanđelju, Isus nam je dao našu primarnu metodu – da ljubimo jedni druge, kako bi svijet prepoznao da smo Isusovi učenici. Ne trebamo biti iznenađeni, već se radije radovati jer smo čuli Učiteljev glas, kad Krist svom narodu okupljenom iz cijeloga svijeta, govori o istim stvarima 2.000 godina kasnije. Učinite učenicima. Ljubite jedan drugoga.

Učinite učenicima

Biblijska misija zahtijeva da oni koji tvrde da su Kristovi njemu nalikuju, uzimajući svoj križ, zanijeću sebe, nasljeđujući ga na putu poniznosti, ljubavi, integriteta, velikodušnosti, i služenja. Ne uspjeti u učeništvu i činjenju učenika, znači ne uspjeti na osnovnoj razini naše misije. Kristov poziv njegovoj Crkvi do nas dolazi iznova sa stranica evanđelja: 'Dođi i slijedi me' te 'idite i učinite mojim učenicima.'

Ljubite jedan drugoga

Tri put je Isus ponovio: 'Novu vam zapovijed dajem, da ljubite jedni druge; kao što sam ja vama iskazao ljubav da i vi ljubite jedni druge.' Tri put je Isus molio: 'Oče da budu jedno.' Oboje, i nalog i molitva su misijski. 'Po ovom će svi znati da ste moji učenici, ako ljubite jedni druge.' 'Da tako budu savršeni, okupljeni u jedno - kako bi svijet spoznao da si me ti poslao.' Isus nije mogao jasnije izraziti svoj stav. Evangelizacija svijeta i priznavanje Kristova božanstva su ili potpomognute ili spriječene time što ga slušamo u praksi ili ne.

U ime Boga Oca, Sina i Duha Svetoga, te na jedinom temelju vjere u Božje beskrajno milosrđe i milost koja nas spašava, iskreno čeznemo i molimo za reformaciju biblijskog učeništva i revoluciju kristolike ljubavi. Ovo je naša molitva i činimo ju našim opredjeljenjem za Gospodina kojeg ljubimo i radi svijeta kojemu služimo u njegovo ime.

Cape Town, listopad 2010.

© The Lausanne Movement 2010

Zagreb – 2012.
Izdavači: Protestantsko evanđeosko vijeće u RH i Biblijski institut u Zagrebu
Urednik: Mladen Jovanović
Prijevod: Giorgio Grlj
Lektura: Ruben Knežević i Krešimir Šimić

ČINTA 2013. pridruži se i ti!

Ljetni kamp Činta, na otoku Ugljanu, održat će se od 9. do 16. kolovoza. Propovjednik će biti brat Mark Parker koji nam dolazi s cijelom obitelji. Mark je bio misionar u Hrvatskoj od 1991. do 1995. godine.

DOLINA Blagoslova

Od svibnja 2010. u Vukovaru se održavaju mjesečni pjesnički i glazbeni susreti pod nazivom "Dolina blagoslova". Zajednički ih organiziraju Crkva Božja u RH – crkvena općina Vukovar (glavni nositelj programa) i Kristova crkva – ispostava Vukovar (idejni začetnik). U početku se ovi susreti održavaju u prostorijama Europskog doma u Vukovaru a kasnije (od veljače 2011.) i u samom centru grada – u dvorani Bauer hotela Lav. U dvije godine susreta i slavljenja Gospodina kroz Božju riječ, recitaciju i glazbu, nastupilo je mnogo kršćanskih izvođača iz Vukovara, Hrvatske i inozemstva.

Naporima pastora Kovačevića, grad Vukovar nam je izišao u susret i besplatno dodijelio prostor za postavljanje štanda u centru grada. Jednom mjesečno, uoči Doline blagoslova, na štandu besplatno darujemo primjerke knjiga različitih kršćanskih izdavača, kao i informativne brošure o Dolini blagoslova.

Preporučujemo najbolje iz Doline blagoslova:

http://www.youtube.com/watch?v=ed_YfV0fK8M

CRKVA BOŽJA U RH
CRKVENA OPĆINA – VUKOVAR
204. vukovarske brigade 74.
32000 VUKOVAR

KRISTOVA CRKVA ZAGREB
ISPOSTAVA VUKOVAR
Zrinska 45
32000 VUKOVAR

DOLINA BLAGOSLOVA

SVJEDOČANSTVA

Došao sam u Hrvatsku iz Južne Koreje. Ime mi je Kyung Keun Kim, a nadimak mi je Abraham. U Zagrebu živim od 2009. godine. Zanimljivo je kako sam došao u Hrvatsku. Počelo je tako što sam susreo jednog sunarodnjaka koji je već bio u misiji u Hrvatskoj. Pozvao me je i ja sam to prihvatio kao Božji plan.

Prvi susret s Hrvatskom, iskreno rečeno, djelovao je na mene razočaravajuće. Činilo mi se da ova zemlja ima sve i da joj ništa ne nedostaje. Ljudi su bili pristali, lijepo odjeveni i u mojim očima su izgledali – bogati. Zemlja je bila prekrasna. Pomislio sam: "Kome je ovdje potreban misionar iz Koreje? Moram naći neku drugu zemlju, gdje će me ljudi više trebati." No, jedna mi je draga kršćanska prijateljica rekla: "Nemoj gledati vanjštinu (bogatstvo ili prirodne ljepote) već ono što se krije u nutrini ljudskog bića – čovjekova potreba za Bogom i stvarnom slobodom. Nisi došao u Hrvatsku zbog njenog bogatstva, već zbog ljudi koji trebaju Boga." To me je duboko potreslo i odlučio sam ostati u Hrvatskoj.

Prošle su već četiri godine. Hrvatska i njeni ljudi su predivni. Ali, spoznaja da mnogi nose bol u srcu, da su mnogi usamljeni, neki žive pod teretom straha i briga, potiče me da ustrajem. Mnoge ovo spiječava da se približe Isusu. Tužan sam i patim zbog toga.

Iskustvo Vukovara i Susreta "Dolina blagoslova" osvježenje je za moju misiju u Hrvatskoj.

Znam da je Vukovar mnogo pretrpio u nedavnoj prošlosti. I zato zahvaljujući "Dolini blagoslova" u Vukovaru sam osjećao kao da sam naišao na ljekovite toplice usred hladne zime. Ozračje je bilo toplo, otvoreno i velikodušno.

Čudesna bliskost među posjetiteljima. To neću nikad zaboraviti. Želim da "Dolina blagoslova" postane trajnim izvorom koji će mnoge Vukovarce opskrbiti vodom vječnog života.

Abraham Kim

Unaj dan: s leđa će ti breme pasti i jaram njegov s vrata će ti nestat." Iz 10,27

Nije li to Dolina Gospodinovog Blagoslova!?

"Pravda i Pravednost temelj su prijestolja tvoga, Ljubav i Istina koračaju pred tobom." (Ps 89:15)

Nije li tako u Gospodinovoj Dolini Blagoslova!?

"Dođite, kličimo Gospodinu, uzvikujmo Hridi, Spasitelju svome! Pred lice mu stupimo s hvalama, kličimo mu u pjesmama!" (Ps 95:1-2)

Nisu li to sveti u Gospodinovoj Dolini Blagoslova!?

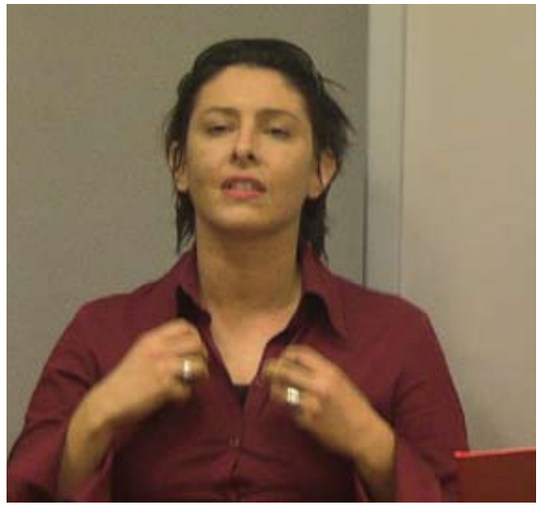
Blagoslovljena sam što sam dobila poziv iz Gospodinove "Doline blagoslova" i po prvi put upoznala braću i sestre iz grada Vukovara - tamo gdje svjetlo Gospodinovo sjaji i tama ga ne obuzima.

Uživala sam u zajedništvu, u pjesmama slavljena našega Gospodina, porukama iz njegove Riječi po Duhu Svetom! Ohrabrena sam i radujem se "dok sam promotrila vaš bojni red koji se čvrsto odupire - vašu vjeru u Krista". Oduševljena sam vašim gostoprimstvom i iskazanoj časti. To je odraz iskrene ljubavi koju gajite prema Gospodinu i njegovim svetima.

Uistinu ostavili ste trag u mom srcu i želim da nastavite sjajiti i blagoslivljati svakoga koga Gospodin dovede u svoju Dolinu blagoslova!

S ljubavlju u Kristu, vaša sestra iz Zagreba -

Daniela Kujundžić

Žive na selu u Engleskoj. Služe kao voditelji bogoslužja u mjesnoj crkvi. Pokrenuli su službu pod nazivom: "Bogoslužje za sve uzraste". U prošlosti su radili na osnivanju crkava. Paul je osnivao i rehabilitacijske centre za ovisnike o drogi, karitativne ustanove za pomoć beskućnicima i potrebitima. Geraldine piše knjige i priručnike za biblijsku poduku. Njihovo dvoje djece uključeno je u kršćansku službu.

"Prvi puta smo došli u Hrvatsku prije 15 godina i upoznali Vladu, dok je služio u Kristovoj crkvi - Amruševa. Postali smo prijatelji i nastupali smo na Večerima kršćanske poezije i glazbe. Bili smo uzbuđeni kad smo čuli za njegovo i Renatino preseljenje u Vukovar.

Evangelizacijska su nastojanja u hotelu Lav, u samom središtu Vukovara, zasigurno blagoslov mnogima i nama je radost povremeno biti sudionicima tih događanja. Bili smo pomalo iznenađeni vidjeti sebe na You Tube-u u pojedinim točkama sa zadnjeg nastupa u Dolini blagoslova, ali je predivno vidjeti da crkva u Vukovaru koristi suvremena tehnološka postignuća za promicanje evanđeoske poruke. Naša je molitva da Dolina blagoslova bude uistinu blagoslov mnogima u Vukovaru. Želimo da osjećaj nade i novog početka poteče s ovih susreta prema mnogim žalosnim i napaćenim srcima u gradu".

Paul and Geraldine Witcher

Neizmjerno me je obradovala Vaša predivna božićna čestitka, za koju vam srdačno zahvaljujem. I ja Vama također od sveg srca želim blagoslovljene, mirne i radosne božićne dane i dobro zdravlje, sreću i uspjeh u novoj godini. Ove želje upućujem i vašim divnim obiteljima.
Istinski Božji blagoslov za Vukovar jeste vaš angažman. Žao mi je što ne mogu pratiti vaše emisije preko Hrvatskog radija Vukovar, budući nemam ni TV, niti radio, ali iz onoga što čitam u Vukovarskim novinama, koje redovito kupujem, vidim da vaš rad predstavlja pravu socijalnu terapiju, jer je usmjeren na iscjeljenje duše ovog napaćenog grada. Poslije svega što se u ovome gradu dogodilo ne postoji drugi put u normalan život, osim duhovnog. Jedino se na tome putu možemo ponovo sresti kao ljudi.

Želim vam puno snage, ustrajnosti i strpljenja u pro-

vedbi Vaše uzvišene misije. Ako mi dragi Bog podari još života i snage i ja ću se u tom smislu više angažirati, čim mi okolnosti dopuste.

S poštovanjem i toplim pozdravima,

Ljiljana Gehrecke

Moj brat u Kristu Dražen predstavio je mogućnost odlaska u Vukovar na sudjelovanje u pjesničkim i glazbenim susretima koji potiču zajedničko slavljenje Boga različitih kršćanskih zajednica. Ideja me je odmah zaintrigrirala i razveselila. Ne samo zato što se radi o legendarnom gradu, koji sam već odavno želio posjetiti, nego i zbog mogućnosti gradnje mostova među crkvama. Kao i upoznavanja drugih istomišljenika koji su odlučili Kristu reći "da" - ne zbog tradicije, već zbog svoje vjere.

Ono što me osobno brinulo jest kako uskladiti obiteljske obveze i u miru otići na put. No, Bog je to vodio i njegova se providnost pobrinula da moj odlazak za Vukovar bude moguć. Na putu prema Vukovaru, javila se i lagana strepnja što nas zapravo tamo očekuje - progonstva ili blagoslovi. No, Božjom milošću dogodilo se upravo ovo drugo, nadmašivši sva moja očekivanja. Reći će netko - pokazalo se na djelu slavonsko gostoprimstvo - i ima nešto u tome, no usudio bih se reći da je to manje zasluga regije, a više onih koji su vođeni Božjim Duhom.

Stigavši u hotel "Lav" gdje se održavao program, slijedilo je srdačno upoznavanja s ostalima koji sudjeluju u programu. Ohrabrilo me kako u svim dijelovima Lijepe Naše, posebice u ovom napaćenom kraju, žive ljudi koji dišu za Krista, dajući mu svoje talente, vrijeme, trud i sredstva, te evangeliziraju i vole svoje bližnje bez predrasuda, jer ni u Boga ih nema (Rim 2:11). Program je započeo i redali su se pjesnici, pjevači, svirači te svi ostali koji su svojim talentima veličali Boga i njegovu milost. I do kraja je program ostao svečan i radostan; dostojanstven, a ipak veseo i glasan - baš onako kako treba biti slavljenje Boga, jer to je u svojoj biti Dolina Blagoslova.

Srdačan pozdrav,

Dalibor Šver

"RIJEKA ŽIVOTA" - ZA "DOLINU BLAGOSLOVA"

"RIJEKA ŽIVOTA" – Evanđeosko pentekostnoj crkvi Belišće gravitiraju dva grada: Belišće i Valpovo. Tako je u crkvi uvijek bilo mladih iz oba grada. U crkvenoj je povijesti također bila tradicija služenja pjesmama. Zahvaljujući milosti Božjoj, veći dio nas koje ste upoznali u "Dolini blagoslova", služi Gospodinu ovim darom od svoga djetinjstva i mladosti, otkad smo predali srce Isusu i prihvatili ga za osobnog Spasitelja. Već kao djeca imali smo svoje mjesto u bogoslužju. Dok je brat Vaclav Lustig bio pastor, a Božica učila djecu u nedjeljnoj školi, svaku nedjelju poslijepodne pjevali smo na bogoslužju.

1994. godine u EPC Belišće dolazi pastor Ivan Moguš. Našu smo tradiciju služenja pjesmama nastavili. Vježbamo redovito subotom, a po potrebi i češće. Gospodin je blagoslovio naš trud, a počeo nas je koristiti da blagoslovimo i druge. Često smo bili pozivani da svojim darom poslužimo i u ostalim crkvama, prilikom evangelizacijskih bogoslužja, prigodnih blagdana: Božića, Uskrsa, Dana zahvalnosti, vjenčanja i pogreba.

2002. godine pod vodstvom Duha Božjega, uvježbavamo nekoliko pjesama te odlazimo snimiti matricu u Severinu na Kupi. Ovo je za sve nas bio poseban doživljaj, pun blagoslova. Tamo su se upoznali Stjepan i Silvija i nedugo nakon toga i vjenčali. Snimili smo 21 pjesmu na audio kazeti i CD-u. Tada smo odabrali ime našeg glazbenog sastava - "RIJEKA ŽIVOTA", prema slici iz Knjige Otkrivenja

Naš prvi službeni nastup i predstavljanje CD-a i kazete bio je na novosagrađenoj ljetnoj pozornici grada Belišća. Također smo godinama održavali blagoslovljene nastupe u amaterskom kazalištu u Belišću s određenim temama: "Povratak izgubljenog sina" i "Poruka s Titanika". Drago nam je da smo u zajedništvu s ekipom "Doline blagoslova". Blagoslovljeni smo i rado se odazivamo.

Dojmovi o našim duženjima u "Dolini blagoslova"

VLATKO: Blagoslovljen sam u zajedništvu s braćom i sestrama kako s pjesmama tako i recitacijama…

NIKOLA: Blagoslov koji primim nosim sa sobom kući, ženi i djeci.

VJEKOSLAVA: To je divna prilika da pozovem prijateljicu…

DANIJELA: Radujem se susretu s dragim sestrama i novim prijateljima u Vukovaru…

SNJEŽANA: Blagoslov je što se "Dolina blagoslova" održava izvan crkvenog prostora, a ne u Crkvi. Neki ne žele dolaziti u naše crkve.

BOŽICA: Uživam u zajedništvu pred licem našeg Gospodina, koji ne gleda iz koje crkve tko dolazi već kakvim srcem mu služimo. Zato nas on povezuje svojom ljubavlju i daje svoj blagoslov.

PASTOR IVAN MOGUŠ: Naši susreti su uvijek blagoslovljeni jer svi zajedno uživamo u Božjoj prisutnosti, a novi prijatelji imaju priliku čuti Riječ Božju kroz pjesme i recitacije.

Fotografija: (s lijeva na desno) David Kovačević, pastor Matej Lazar Kovačević, Mladen Jovanović, Renata i Vlado Pšenko

POSJET BRATA MLADENA VUKOVARU

Sredinom siječnja brat Mladen je posjetio Vukovar – grad koji često posjećuje. Prvi puta je to bilo odmah poslije rata, dok je grad bio u ruševinama. Vukovar je danas u dobroj mjeri obnovljen grad. No, brat Mladen je, govoreći vjernicima Crkve Božje – Kristove crkve, ukazao da su mnoga srca još uvijek u ruševinama; a Bog može graditi nešto novo upravo iz ruševina, ako mu to dopustimo. "Dakle, ako je tko u Kristu, on je novi stvor", naglasio je citirajući iz 2. poslanice Korinćanima, "staro je nestalo, novo je, evo, nastalo." (5:17)

Tijekom bogoslužja bila je predstavljena i njegova nova knjiga: "I Riječ Crkvom postade." Svaki je vjernik dobio po jedan primjerak. Nakon bogoslužja priređen je i domjenak, gdje je gostoljubivost domaćina došla do izražaja. Domaćini su poželjeli da gost iz Zagreba dođe ponovno – što prije.

23. DOLINA BLAGOSLOVA

Korea Singers

24. DOLINA BLAGOSLOVA

Kralj Slave

Predrag i Radmila Popović

Goran Martinovski

25. DOLINA BLAGOSLOVA

Geraldine Witcher i Janet Tuškan

Paul Witcher

26. DOLINA BLAGOSLOVA

Jura Lazar

Elizabeta Koprivnjak

Rijeka života

POEZIJA IZ DOLI NE BLAGOSLOVA

MILOST

Gledam u prazninu;
stara mi se rana
otvara gorčinom
proživljenih dana.

I odjednom ćutih
- grom iz neba vedra -
Božja divna milost,
probode mi njedra!

I u trenu vidjeh
neviđene čari:
duša moja sjetna
čudesno se žari.

I sad kročim snažno
okrepljen trenutkom,
sasvim predan Božjem
neprolaznom sjaju!
O, je li moguće da sam
blagoslovljen
živ u stvarnom, vječnom
Božjem raju?

Stvarnost ili sanje?
Uvjeren sam sada:
Sigurna je uvijek Božja
vječna nada!

Goran Martinovski

VJERUJ ISUSU

Otkrij Božju tajnu:
Njegovu ljubav trajnu.
Ljubavi toj predaj sebe,
Da je osjeti -i bližnji
pokraj tebe.
O, počuj ljubavne note
Beskrajne Božje dobrote!

Znaj da postoji sreća,
Od ljudske sreće veća.
To je sreća novog rođenja,
Koja sve u tebi mijenja.

Neka rođenje Isusa Krista
U srcu tvom zasvijetli
izablista.
Svjetlost je to sveta i čista.

Ne žali za svijeta sjajem,
Već reci: "Sve Bogu dajem!"
Božja ljubav neće prestat',
Al' će tuga i briga nestat'.

Patnja je Božja
Vidljiva na Kristovom tijelu,
No to je ljubav njegova na
djelu!
Ona je vidljiva u svemu,
Stog' vjeruj svim srcem
njemu!

Mirjana Duvnjak

DOBRO JUTRO ISUSE

Ujutro kad iz
sna budiš me,
moja duša slavi te,
dobro jutro Isuse,
i sva stvorenja slave te.

Jutarnjom rosom
umi me,
za ruku primi me
i u još jedan novi dan
povedi me.

I noćas anđeli
su te čuvali,
o tvojoj ljubavi
mi šaputali.

I nek' se noć
zorom budi,
i nek se s osmjehom
probude svi ljudi,
i nek' punina tvoja
bude u nama sva.

Bojan Šimunić

UZDIGNI GLAVU

Odzvanja s
Golgote
riječ samo za
tebe:
"Kćeri moja
ljubim te.
O, daj ohrabri se."
"Zar dade Sina
svog
da suze
prolijevaš?
Uzdigni glavu
kćeri Kraljeva."
Odzvanja s
Golgote
riječ samo za
tebe:
"Kćeri moja
praštam sve.
O, daj ohrabri se."
"Zar dade Sina
svog
da bol te
nadjača?
Uzdigni glavu
kćeri Kraljeva."

Blaženka Ivan

ISUS STOJI IZA MENE

Isus stoji iza mene
I kad mi u životu loše
krene
Više nemam straha
ni treme
On nosi moje breme.
Isus stoji iza mene, ima
razumijevanja i shvaćanja
a dovodi me do obraćenja
Njemu.
S njim sve postaje lakše
A moje tijelo više ne
malakše.
Isus stoji iza mene, moj
teret postaje lagan.
Milošću Božjom sam
podragan.
On je uvijek tu uz mene,
te nisam sam.
Isus stoji iza mene, svoj
život je za mene položio,
Grijehe je moje odložio,
a vrline moje umnožio.
Isus je uvijek uz mene,
ali i uz tebe, imaj vjere,
volim te!

Miroslav Mužić

DOLINA BLAGOSLOVA

Ako želiš smiriť svog života vir,
ako želiš naći u svom srcu mir…
Nek' te vodi tome sada pjesma ova:
Hodaj s nama skupa - Dolinom
blagoslova!
Ako želiš riješit' ti se teške tuge,
ako voliš sebe, bližnjega i druge…
Nek' ti duša opet bude sada nova,
Pjevaj i ti s nama - Dolinom
blagoslova.
Dolina, dolina, Milosti s visina!
Svima nama treba njegova blizina
…
Blagoslov, blagoslov, to je vjetar nov,
Gospodin je s tobom, počuj njegov
zov!
Nek' nas grli sada skromna pjesma
ova:
Hodajmo mi skupa Dolinom
blagoslova!
Nek' te vodi k tome sad i rijeka
ova!
Potecimo skupa - Dolinom
blagoslova!

Siniša Cmrk

Vodeća pjesma ovoga bogoslužja imala je ove riječi:

Bog je tebe poslao, aleluja!

Spasit izgubljeni grad, aleluja!

Milost želi dati on, aleluja!

Novi život svakome, aleluja!

Brzo pođi Jona ti, aleluja!

Vrijeme brzo prolazi, aleluja!

Kristova međunarodna crkva ima običaj da s vremena na vrijeme, obično uoči blagdana Božića i Uskrsa, povjeri vođenje bogoslužja svojim najmlađima. Osobit je doživljaj vidjeti djecu kako na svoj čisti, djetinji način slave i hvale Bog.

Uoči ovogodišnjeg Uskrsa, djeca naše duhovne obitelji, umjesto uobičajene propovijedi, uprizorili su poznatu starozavjetnu priču o Joni i spojili je s pričom o obraćenju velikog progonitelja kršćana - Savla, koji će kasnije postati veliki Isusov sljedbenik i učenik - Pavao. Ove dvije biblijske priče imaju svoj vrhunac u uskršnjoj priči o praznom grobu.

Na sceni su se izmjenjivali poznati likovi, a dijalozi su bili primjereni dječjoj dobi. Bilo je zanimljivo slušati kako djeca povezuju biblijske pojmove sa suvremenim svijetom. Buru smijeha je izazvala usporedba o ustima velike ribe, koja je proguatla Jonu, s tunelom Učka. Pjesmom i plesom pokazali su kako se neposluh prema Bogu nikad ne isplati, a poslušnost se nagrađuje stostruko. Jona je naučio da ne može protiv Boga. Opomenuo je Ninivljane i pomogao im da se spase.

I uprizorenje Savlova obraćenja na putu u Damask bilo je i odraslima poučno. Savao je, kao i Jona, dobio drugu priliku i – iskoristio ju je. Nakon krštenja počeo je živjeti novim životom, u novoj službi svom Spasitelju. Treća scena je prikazala posjet žena Isusovom grobu. Njihovo iznenađenje je bilo veliko kad su našle prazan grob, a njihova radost bezgranična.

Bile su to tri velike biblijske priče u izvedbi djece. Bogoslužje koje je imalo ozbiljnu i duboku duhovnu poruku. Mnogi odrasli i iskusni propovjednici mogli bi mnogo toga naučiti gledajući i slušajući ovu djecu.

I tako su se, na osobit način, ostvarile Isusove riječi:

"Istinu vam kažem: ako ponovno ne postanete poput male djece, nikada nećete ući u kraljevstvo nebesko." – Mt 18:3

Blagoslovljena je crkva koja to prepoznaje!

OBITELJSKI LIST

CONNOROVA pjesma

Afrička država Gana malo nam je poznata. Nalazi se u suptropskom afričkom kontinentu i bogata je šumama. Na velikoj rijeci Volti izgrađena je hidrocentrala pa je tako nastalo jedno od najvećih umjetnih jezera na svijetu — jezero Volta površine čak 8500 km2. Skoro 600 jezera veličine Velikog jezera Plitvičkih jezera stalo bi u to jedno jezero.

Jezero je bogato ribom. Kako je jezero potopilo ogromna šumska područja, ribarske mreže često se zapetljavaju o potopljena stabla. Da bi se mreže oslobodile ribari moraju roniti u veliku dubinu da bi oslobodili mrežu.

Neki ribari za to koriste posebnu radnu snagu — djecu. Kupuju djecu iz priobalnih sela i tako oni postaju robovi za obavljanje jednog od najtežih i najopasnijih poslova. Ta djeca su često izgladnjivana, premlaćivana i bolesna. Statistike govore da tisuće ganske djece živi u takvom obliku ropstva. Kako je to moguće u ovom našem 21. stoljeću? Neki će reći: "To je Afrika!" Drugi će pitati: "Gdje je Bog i zašto dopušta da nevina djeca trpe?"

Brzi smo u tome da optužimo Boga za sve zlo koje nas okružuje. Što ima Bog sa zlodjelima ganskih ribara? Zar oni ne bi trebali znati da je zlo uzimati djecu u roblje? Treba li optužiti Boga za postupke njihovih roditelja, koji su im umjesto roditeljske brige i ljubavi, dali ropstvo? Gdje je tu Bog ljubavi o kojemu čitamo u Bibliji?

Bog ljubavi je svakom čovjeku dao slobodu izbora. Mnogi, krše-

njem Božjih zapovjedi, doprinose sveopćem zlu u svijetu. S druge pak strane, iskreni sljedbenici Isusa Krista, potaknuti Božjom ljubavi, izabiru činiti dobro, boreći se protiv zla.

Priča o djeci robovima ide dalje i povezana je uz smrt jednog dvanaestogodišnjaka. Connor Deal je umro od virusne infekcije pluća. Obitelj i njegovi prijatelji su ga voljeli. Bio je skroman i pomagao je svojim prijateljima u školi. Svake je nedjelje slavio Boga sa svojim roditeljima u lokalnoj crkvi. Volio je pjevati, slikati i igrati se s lego kockicama — kao i mnoga druga djeca. Njegovi roditelji, predani kršćani, bili su shrvani tugom i boli zbog smrti njihova sina. No nisu posumljali u Boga ljubavi. Umjesto pitanja: "Kakav je to Bog?" - oni su se pitali: "Što nam to, Bože ljubavi, poručuješ?" I dobili su odgovor! Odlučili su utemeljiti dobrotvornu zakladu — Connor's song (Connorova pjesma) i tako pomagati djeci. Upoznali su se s jednim bračnim parom koji je bio angažiran u službi oslobađanja djece u Gani. Odvažno su krenuli put Gane i pridružili se u tom smionom pothvatu — oslobađanju djece od okrutnih ribara. Do sada je oslobođeno više od stotinu djece. Djeca su smještena u dom za oslobođenu djecu u Gani gdje ima se pruža ljubav, hrana i mogućnost školovanja. Dobivaju psihološku pomoć — zbog velikih trauma koje su stekli. Mali Connor se volio igrati s lego kockama i njegovi roditelji su izgradili rehabilitacijski centar u Gani u obliku divovskih lego kocaka. U tom centru djeca imaju razne radionice, kako bi mogli uživati u ostatku svoga djetinstva i pripremiti se za budućnost.

Kad se sljedeći put pitamo: "Kakav je to Bog?", možemo biti uvjereni da je on Bog ljubavi koji u nama ljudima pobuđuje spremnost na najveća djela ljubavi. Bog na djelu je Bog u nama. Na nama je prihvatiti Božji poziv i poticaj — da naš život može postati pjesma — kao Connorova!

Drvena posuda

Neki je nemoćni starac došao živjeti kod svoga sina. Htio je posljednje dane provesti sa sinom, snahom i četverogodišnjim unukom. Novi je član obitelji bio drukčiji. Ruke su mu drhtale, vid mu je bio zamagljen i teško je hodao.

Obitelj se okupljala oko stola za vrijeme ručka ili večere. Djed je teško jeo jer su mu ruke podrhtavale i slabo je vidio. Zrna graška bi mu padale sa žlice na pod. Kada bi posegnuo za čašom, mlijeko bi se prolilo po stolnjaku. Konačno su sin i snaha počeli otvoreno pokazivati kako ih smeta nered koji radi taj starac.

"Moramo nešto poduzeti", rekao je sin svojoj ženi.

"Da, i meni je dosta prolivenog mlijeka, glasnog mljackanja i ostataka hrane na podu", složila se ona.

I tako su postavili stolić u kuhinji. Tamo je djed jeo sam. Kako je starac razbio već nekoliko tanjura, snaha mu je počela posluživati hranu u drvenoj posudi. Ponekad bi članovi obitelji pogledali prema njemu i primijetili suze u očima. Jedine riječi koje bi mu upućivali bili su prigovori, kad bi mu pala žlica ili bi prolio juhu. Četverogodišnji unuk sve je to tiho promatrao.

Jedne je večeri otac primijetio da njegov sinčić radi nešto s nekim daščicama. Pitao ga je: "A što to radiš?" Radosno i s osmijehom, dječak mu je odgovorio: "Evo, radim dvije male drvene posude za tebe i mamu da iz njih jedete kada ja odrastem."

Te su riječi tako pogodile mlade roditelje da su zanijemili. Suze su im potekle niz obraze. Iako nisu izustili ni riječ, oboje su znali što trebaju učiniti. Snaha je postavila na stol tanjure za sve ukućane, a sin je uzeo staroga oca za ruku i nježno ga poveo da večera s njima. Od tada kao da im više nije nimalo smetalo kada bi djedu pala žlica ili se prolila juha iz tanjura.

Djeca imaju veiku moć zapažanja. Njihove oči promatraju, uši uvijek slušaju, a mladi umovi obrađuju poruke koje primaju. Ono što nauče u našim domovima utjecat će na život u njihovim vlastitim obiteljima, do kraja života. Mudri roditelji shvaćaju da svaki dan ugrađuju malo materijala u dječju budućnost. Zato, budite mudri graditelji, kaže Biblija:

"Upućuj dijete prema njegovu putu pa kad ostari, neće odstupiti od njega. " Izr 22:6

Još nešto važno možemo naučiti iz ove priče. Čovjek želi biti potreban. Svi volimo društvo koje mari za nas. Ljudi vole dodir. Pružite im ruku, srdačno ih zagrlite ili potapšajte po ramenu! Činite to uvijek, kad je prilika! Ponekad je dovoljan osmijeh ili ih potaknite da se oni nasmiju. Učinite sve da se vaši bližnji osjećaju ugodno u vašoj blizini. Ljudi će zaboraviti što ste im govorili i čak što ste za njih učinili, ali će pamtiti kako su se osjećali u vašoj blizini. Pazite na sebe i one koje volite – da svima bude ljepše!

Bog je blagoslovio vjeru mnogih...

Bog je na prekrasan način blagoslovio našu vjeru i pokazao da sijanje sjemena ne donosi plod kad mi to očekujemo, nego u svoje vrijeme. Zagrebačka crkva je blagoslovljena, jer joj je Gospodin priključio tri nove osobe, koje su, uz njegovu pomoć, odlučile promijeniti život.

Prva je bila Marija koja je krštena u prosincu, da bi to isto učino i njezin suprug Robert, u ožujku. Zanimljivo je da su se njih dvoje upoznali s našom crkvom još prije 13 godina, ali tada nisu mislili da im ona treba. Godinama su "tražili" i tek prije šest mjeseci ponovo je našli. Tada su spremno odlučili proučavati Božju riječ, obratili se i odlučili krstiti. Danas su oboje učenici Isusa Krista. Imaju dva sinčića, Samuela i Michaela.

U ožujku se također krstila i Marta, studentica, koju smo sreli prije nekoliko mjeseci na jednoj "uličnoj" evangelizaciji. Ozbiljno je prionula uz Bibliju i postala svima veliko ohrabrenje.

Zahvaljujemo Bogu
na novom bratu i sestrama!

Vijesti iz Vukovara

Predstavnici Crkve Božje i misijske postaje Kristove crkve (koje vrlo usko surađuju) sredinom su siječnja sudjelovali na dva skupa iznimno značajna za grad Vukovar. U organizaciji Europskog doma Vukovar, u velikoj dvorani hotela Lav, održan je okrugli stol na temu "Dokle se stiglo s mirnom reintegracijom hrvatskog podunavlja?" Ovom događanju su prisustvovali građani Vukovara različitih nacionalnosti i profila te su otvoreno - u ozračju međusobnog uvažavanja - razmijenjivali mišljenja o prošlosti, sadašnjosti i budućnosti grada. Uvodničari su bili Željko Sabo, gradonačelnik grada Vukovara i Božo Galić, župan Vukovarsko-srijemske županije .

Crkva Božja i misijska postaja Kristove crkve u Vukovaru podržavaju sva nastojanja Europskoga doma koja su usmjerena prema izgrađivanju tolerancije, suživota i zbližavanja građana različitih nacionalnosti. Vrlo dobra je i suradnja. Europski dom Vukovar je ranije organizirao i okrugli stol posvećen projektu "Dolina blagoslova", kao i koncert Dona Axsoma. Podsjećamo da su i prvi susreti u "Dolini blagoslova" održavani u prostorijama Europskog doma.

Matej Lazar Kovačević , pastor Crkve Božje u Vukovaru, i Vlado Pšenko, predstavnik misijske postaje Kristove crkve, aktivno su se uključili u rad ovoga skupa. Lazar Kovačević je vrlo primjereno davao evanđeosku notu i iznosio vrlo smjerne poticaje tijekom cijele diskusije, dok je Vlado Pšenko imao priliku izreći završnu riječ, nakon koje je uslijedio pljesak.

Ovo su otprilike bile njegove riječi: "Moja supruga i ja smo doselili u Vukovar prije tri godine i nismo proživjeli strahote Vukovara, ali zajedno s gospodinom Matejom Lazarom Kovačevićem, u srcu nam je graditi mostove među ljudima. Stoga su konstruktivni poticaji i međusobno razumijevanje na ovom skupu bili glazba za naše uši. Premda je Vukovar kod većine govornika danas bio označen kao podijeljeni grad i grad podjela, ipak na ovom skupu ljudi različitih nacionalnosti i profila, u ovoj dvorani hotela Lav, grad Vukovar nije bio podijeljeni grad. Naprotiv, ovoga popodneva, u ovom prostoru, Vukovar je bio grad zajedništva. Naša je želja da ovaj skup ovdje preraste u skup cijeloga grada."

Sljedeći dan, 15. siječnja, Matej Lazar Kovačević i Vlado Pšenko, pozvani od Grada Vukovara kao predstavnici Crkve Božje i Kristove crkve, prisustvovali su prigodnoj svečanosti u Hrvatskom domu Vukovar, koja se održavala pod sloganom: "GRAD VUKOVAR - 15 GODINA U MIRU I TOLERANCIJI". Nazočnima se obratio Josip Leko, predsjednik Sabora RH, kao i neki ministri iz hrvatske Vlade.

Tečaj engleskog jezika

Crkva u Varaždinu ponovo organizira konverzacijski tečaj engleskog jezika, uz Bibliju. Uz izvorne govornike iz Amerike polaznici tečaja mogu obogatiti znanje engleskog jezika razgovarajući o najzanimljivijim biblijskim pričama. Ove godine nam dolazi grupa učitelja iz Manhattana, američke države Kansas. Novi tečaj počinje 15. svibnja, a za prijave nazovite ured crkve na 042 311 202.

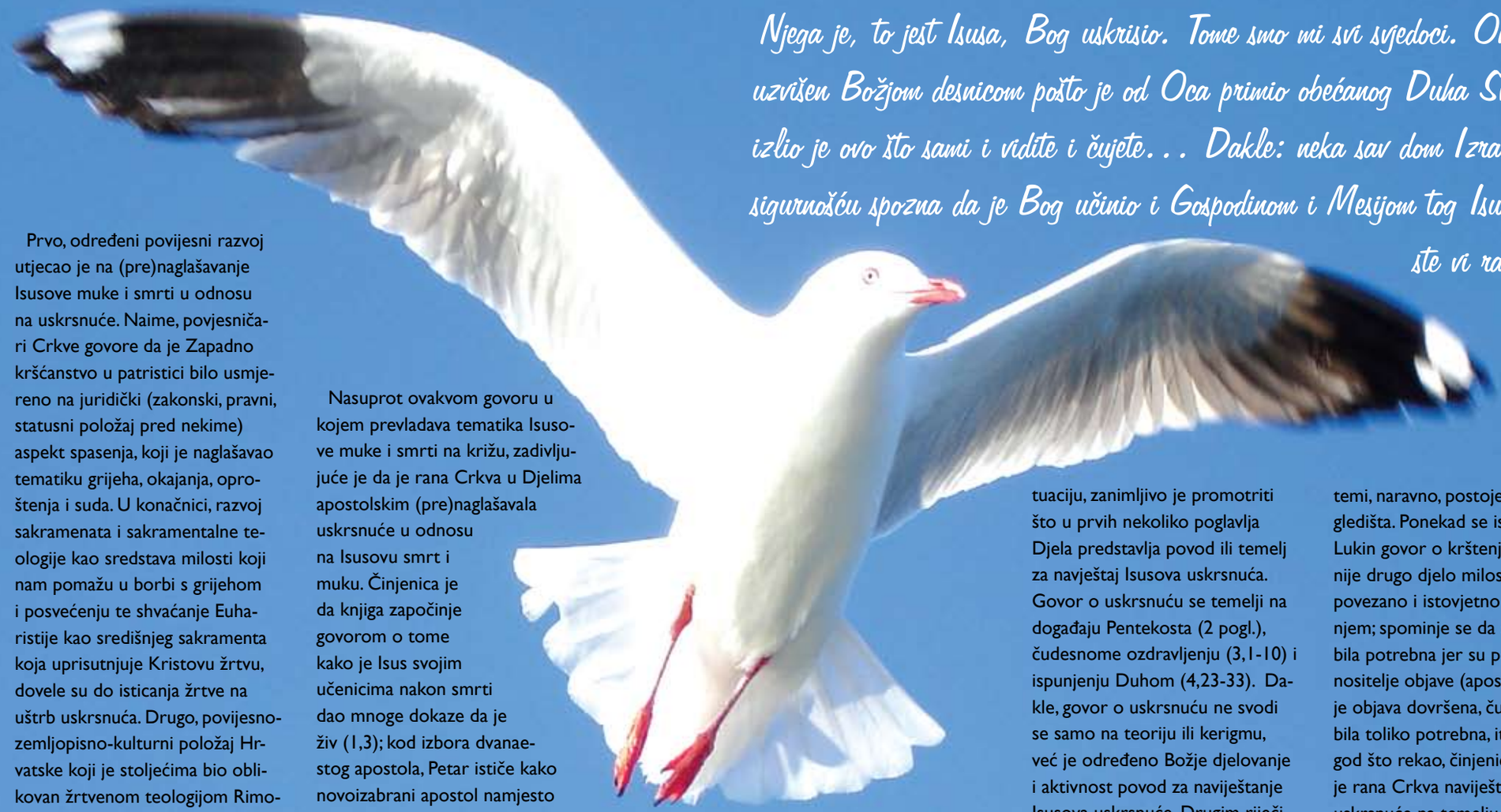

Seminar za osobni studij Biblije

U veljači crkva u Varaždinu je održala dobro posjećen seminar na temu rasta crkava te osobnog studija Biblije. Seminar je vodio brat Phil Jackson. Polaznici su bili oduševljeni jednostavnošću programa za osobni studij pa ga kao crkva primjenjujemo u našim redovnim sastancima srijedom.

Teološko promiš ljanje o USKRSU

Njega je, to jest Isusa, Bog uskrisio. Tome smo mi svi svjedoci. On, sad uzvišen Božjom desnicom pošto je od Oca primio obećanog Duha Svetoga, izlio je ovo što sami i vidite i čujete... Dakle: neka sav dom Izraelov sa sigurnošću spozna da je Bog učinio i Gospodinom i Mesijom tog Isusa kojeg ste vi razapeli.

Iako je Uskrs jedan od najvažnijih blagdana u kršćanskome kalendaru i dan kada se u našim crkvama skoro obvezno tematski govori o njegovu značaju, Uskrs ne bi trebao biti samo prigodna poruka jednom godišnje, nego bi trebao biti u žiži kršćanske poruke. Bez uskrsnuća, Isusov život, muka i smrt nemaju smisla; nema pobjede nad grijehom, smrti i sotonom; nema uspostave kraljevstva, nema izlića Duha i rođenja Crkve; i u konačnici, bez uskrsnuća kršćanska vjera je neosnovana i uzaludna (1 Kor 15,14). Stoga se u ovome kratkom članku posebice želim osvrnuti na važnost i položaj tematike uskrsnuća u navještanju Evanđelja (evangelizaciji), i značaju tematike uskrsnuća u knjizi Djela apostolska.

Ne mogu se oteti dojmu da za nas danas Uskrs nije toliko bitan koliko Isusova muka i smrt. Naime, u navještanju Evanđelja, veća se pozornost i značaj pridaje Isusovoj muci i smrti na križu, a tek popratno, govoru o Isusovu uskrsnuću kao nečemu važnome za spasenje pojedinca. Zašto je tome tako? Po cijenu pojednostavljivanja, mogu predložiti dva uzroka.

Ako li Krist nije uskrsnuo, onda je neosnovano naše propovijedanje, neosnovana je i vaša vjera.

Prvo, određeni povijesni razvoj utjecao je na (pre)naglašavanje Isusove muke i smrti u odnosu na uskrsnuće. Naime, povjesničari Crkve govore da je Zapadno kršćanstvo u patristici bilo usmjereno na juridički (zakonski, pravni, statusni položaj pred nekime) aspekt spasenja, koji je naglašavao tematiku grijeha, okajanja, oproštenja i suda. U konačnici, razvoj sakramenata i sakramentalne teologije kao sredstava milosti koji nam pomažu u borbi s grijehom i posvećenju te shvaćanje Euharistije kao središnjeg sakramenta koja uprisutnjuje Kristovu žrtvu, dovele su do isticanja žrtve na uštrb uskrsnuća. Drugo, povijesno-zemljopisno-kulturni položaj Hrvatske koji je stoljećima bio oblikovan žrtvenom teologijom Rimokatoličke crkve, zasigurno utječe na svijest o važnosti Isusove žrtve. Sama činjenica da je prizor raspela (još uvijek) uobičajena pojava u hrvatskome društvu, možda i nesvjesno oblikuje naš evangelizacijski govor u kojem prevladava govor o žrtvi i križu, a zapostavlja govor o uskrsnuću. Stoga se u navještanju Evanđelja najčešće čuje poruka "Isus je umro za tebe/ za tvoje grijehe", a manje se govori o Isusovu uskrsnuću.

Nasuprot ovakvom govoru u kojem prevladava tematika Isusove muke i smrti na križu, zadivljujuće je da je rana Crkva u Djelima apostolskim (pre)naglašavala uskrsnuće u odnosu na Isusovu smrt i muku. Činjenica je da knjiga započinje govorom o tome kako je Isus svojim učenicima nakon smrti dao mnoge dokaze da je živ (1,3); kod izbora dvanaestog apostola, Petar ističe kako novoizabrani apostol namjesto Jude treba biti svjedok Isusovog uskrsnuća (1,21); događaj Pentekosta služi kao povod Petru da primarno navijesti činjenicu da je Isus uskrsnuo (2,24-36); ozdravljenje hromoga kod hramskih vrata jest potvrda da je Isus koji je umro uskrsnuo i usitinu živ te je ozdravio bolesnika (3,11-16); apostoli su došli u sukob s Velikim vijećem jer su navješćivali Isusovo uskrsnuće od mrtvih (4,2; 5,30-32); a sam Luka kada opisuje život rane Crkve, govori kako su apostoli svjedočili za Isusovo uskrsnuće (4,33).

Naravno da je svjedočenje rane Crkve puno složenije od ovoga, ali ako promotrimo odnos govora o uskrsnuću i Isusovoj muci i smrti na križu, razvidno je da prevladava govor o uskrsnuću. Zašto je tome tako, ukratko sam pojasnio u prvom dijelu ovoga članka, ali da dodatno "zakompliciram" situaciju, zanimljivo je promotriti što u prvih nekoliko poglavlja Djela predstavlja povod ili temelj za navještaj Isusova uskrsnuća. Govor o uskrsnuću se temelji na događaju Pentekosta (2 pogl.), čudesnome ozdravljenju (3,1-10) i ispunjenju Duhom (4,23-33). Dakle, govor o uskrsnuću ne svodi se samo na teoriju ili kerigmu, već je određeno Božje djelovanje i aktivnost povod za naviještanje Isusova uskrsnuće. Drugim riječima, nešto što Isus čini (Pentekost, naknadno ispunjenje Duhom ili čudo ozdravljenja), služi da se navijesti činjenica da je Isus živ, jer da nije, onda se ništa od toga ne bi desilo. Dakle, navještaju prethodi neki događaj.

Budući da je u Djelima to bilo tako, opravdano je postaviti pitanje koliko je život i djelovanje rane Crkve mjerodavno ili normativno za nas danas, a o toj temi, naravno, postoje različita gledišta. Ponekad se ističe kako Lukin govor o krštenju Duhom nije drugo djelo milosti, nego je povezano i istovjetno sa spasenjem; spominje se da su čuda bila potrebna jer su potvrđivala nositelje objave (apostole), a kada je objava dovršena, čuda više nisu bila toliko potrebna, itd. No, tko god što rekao, činjenica ostaje da je rana Crkva naviještala Isusovo uskrsnuće na temelju onoga što je Isus tamo i tada među njima činio. Poruka o uskrsnuću nije bila samo za ljudske uši, nego se mogla vidjeti i ljudskim očima. I dok se približavamo i obilježavamo još jedan blagdan Uskrsa, ne bih imao ništa protiv da ga obilježimo ne samo teoretskim govorom, nego i nečim konkretnim što će pokazati da je Isus usitinu među nama - živ i djelatan.

Ervin Budiselić, teolog

OBITELJSKI LIST

VODA, svuda voda

1. Isus je kršten u ovim vodama:

a) Jordan
b) Galilejsko more
c) Mediteransko more
d) Nil

2. Bog je razdvojio more pred Izraelcima pomoću:

a) potresa
b) jakih vodenih struja
c) snažnog vjetra
d) nevidljivog zida

3. More koje se nalazi skoro 1300 m ispod razine mora:

a) Crveno more
b) Mrtvo more
c) Kaspijsko jezero
d) Galilejsko more

4. Ilija je pio iz ove rijeke za vrijeme suše:

a) Jordan
b) Kidron
c) Kerit
d) Tigris

5. Rijeka Nil pretvorena je u krv u ovoj knjizi Mojsijovoj:

a) prvoj
b) drugoj
c) trećoj
d) četvrtoj

6. Jedini učenik za kojega je zabilježeno da je hodao po vodi:

a) Ivan
b) Toma
c) Juda
d) Petar

7. Koliko se puta Naaman uronio u rijeku Jordan?

a) 3
b) 5
c) 7
d) 10

8. Zbog Isusa se krdo svinja strovalilo u:

a) Galilejsko more
b) Mediteransko more
c) Crveno more
d) Mrtvo more

9. Prema zapisu iz 2. poslanice Korinćanima, koliko puta je Pavao doživio brodolom?

a) 1
b) 3
c) 5
d) 7

10. Nakon jednog brodoloma, Pavla je ugrizla:

a) zmija
b) lav
c) škorpion
d) osa

11. Majka ovoga čovjeka bacila je svoga sina u rijeku:

a) Jefta
b) Jakov
c) Aron
d) Nahum

12. Ovaj muškarac izgubio je svoju nadmoć zato što je bio vrludav poput vode:

a) Šaul
b) Manaše
c) Ruben
d) Ilija

13. U Otkrivenju ova rijeka je sasušena da bi se pripremio put za kraljeve s Istoka:

a) Eufrat
b) Tiber
c) Tigris
d) Nil

14. Koja od sljedećih nije bila rijeka koja je navodnjavala Eden?

a) Cebar
b) Tigris
c) Eufrat
d) Gihon

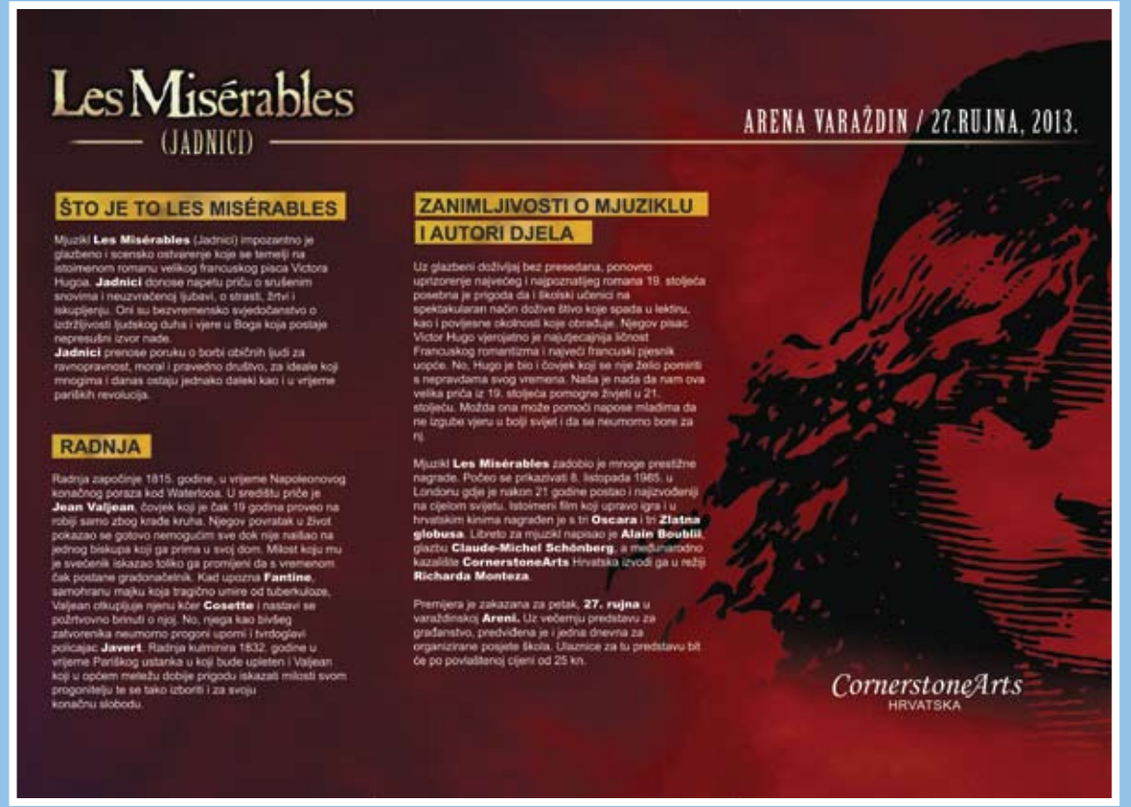
15. Voda ove rijeke ustavila se kao nasip:

a) Jordan
b) Kidron
c) Cerit
d) Tigris

Najbrži čitatelj koji točno odgovori na ponuđena pitanja, te odgovore pošalje na adresu uredništva, dobit će, potpuno besplatno, Novi zavjet - suvremenog prijevoda i šest knjiga kršćanskog sadržaja. Ostalih 11 najbržih dobit će, također besplatno, primjerak Novog zavjeta - suvremeni prijevod.

Biblijski institut

Biblijski institut u Zagrebu je područni studij Visokog evanđeoskog teološkog učilišta u Osijeku

Upisani studenti ostvaruju puna studentska prava u Republici Hrvatskoj

Studijski program za diplomu prvostupnika teologije je suglasan svim postavkama Bolonjske deklaracije i priznat diljem Europe

Teme studija su: Biblija, teologija, filozofija, primjenjena teologija, grčki i hebrejski jezik, engleski jezik, hermeneutika, homiletika i pastoralna briga

Na www.bizg.hr

- prijavite se na naš **Newsletter** i primajte obavijesti o događanjima na Biblijskom institutu
- saznajte više o našoj **Knjižnici** i mnogim resursima koji se nude svima željnima dubljeg proučavanja Biblije

Na **You Tube-u** upišite **biblijskiinstitutzg** i pogledajte o nedavnim događanjima na Biblijskom institutu.

Biblijski institut - Kušlanova 21 - 10000 Zagreb, Hrvatska
Tel. +385 1 23 38 638 (pon.-čet. 9-15h) - e-mail: bizg@bizg.hr - www.bizg.hr